



MENTAMÁLARÁÐIÐ  
INNANHÝSIS

Dagfesting: 5. januar 2015  
Tygara ref.:  
Máltal: 12/00113-98

**Uppskot til løgtingslóg um musealt virkseml**  
(museumslógin)

**Innihald**

<a href="#">Kapittul 1: Endamál</a> .....	2
<a href="#">Kapittul 2: Musealt virkseml hjá landinum</a> .....	3
<a href="#">Kapittul 3: Landsgóðkend søvn við musealum virkseml</a> .....	4
<a href="#">Kapittul 4: Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseml</a> .....	5
<a href="#">Kapittul 5: Museumsnevnd</a> .....	7
<a href="#">Kapittul 6: Menning av museumsøkinum</a> .....	7
<a href="#">Kapittul 7: Serligar ásetingar</a> .....	7
<a href="#">Kapittul 8: Roknskapur og grannskoðan</a> .....	7
<a href="#">Kapittul 9: Fyrisiting</a> .....	8
<a href="#">Kapittul 10: Skiftisreglur og gildiskoma</a> .....	8
<a href="#">Almennar viðmerkingar</a> .....	9
<a href="#">Viðmerkingar til tær einstøku greinarnar</a> .....	24
<a href="#">Til kapittul 1. Endamál</a> .....	24
<a href="#">Til kapittul 2: Musealt virkseml hjá landinum</a> .....	26
<a href="#">Til kapittul 3: Landsgóðkend søvn við musealum virkseml</a> .....	30
<a href="#">Til kapittul 4: Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseml</a> .....	35
<a href="#">Til kapittul 5: Museumsnevnd</a> .....	39
<a href="#">Til kapittul 6: Menning av museumsøkinum</a> .....	39
<a href="#">Til kapittul 7: Serligar ásetingar</a> .....	40
<a href="#">Til kapittul 8: Roknskapur og grannskoðan</a> .....	40
<a href="#">Til kapittul 9: Fyrisiting</a> .....	41
<a href="#">Til kapittul 10: Skiftisreglur og gildiskoma</a> .....	41



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

## Kapittul 1: Endamál

§ 1. Við støði í hugsjón um, at mentanararvur og náttúruarvur Føroya fólks eru týðandi liðir í arvi heimsins og skal varðveitast til frama fyri nútíðar- og framtíðar ættarlið, er endamálið við lógini at stimbra musealt virksemi í Føroyum og tryggja, at eithvørt savn, ið virkar eftir henni, hevur ein virknan og viðkomandi leiklut í varðveitingini og stimbranini av mentanararvinum og náttúruarvinum og er ein kelda til íblástur, gransking, lærdóm og fragd og veitir tænastr, sum eru tøkar hjá øllum.

Stk. 2. Um ikki annað er ásett, er lógin galdandi fyri landssøvn við musealum virksemi undir Mentamálaráðnum, landssøvn undir øðrum aðalráðum, sum sambært regluverki sínum hava musealar uppgávur, landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi, sum fáa stuðul eftir lógini.

§ 2. Uppgávan hjá landssøvnnum og landsgóðkendum søvnnum við musealum virksemi er gjøgnum innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan, sum eru sínámillum samanknýttar uppgávur, úr heimligum og alheimsligum sjónarhorni

- 1) at gera vitan um mentanararv og náttúruarv Føroya tíðarbæra, atkomuliga og viðkomandi,
- 2) at menna nýtslu og týðning av mentanararvi og náttúruarvi fyri borgaran og samfelagið og
- 3) at tryggja mentanararv og náttúruarv til framtíðar nýtslu.

Stk. 2. Uppgávan hjá landsgóðkendum søvnnum við sjálvbodnum virksemi er hin sama sum hjá landssøvnnum og landsgóðkendum søvnnum við musealum virksemi sbrt. stk. 1, tó soleiðis, at hesi søvn ikki hava gransking og einans virka úr heimligum sjónarhorni.

Stk. 3. Landssøvn, landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi skulu samstarva um uppgávarnar, sum eru nevndar í stk. 1.

Stk. 4. Mentanarsøgulig søvn lýsa broyting, fjølbroytni og framhald í lívskorum hjá fólki frá elstu tíðum til dagin í dag.

Stk. 5. Náttúrusøgulig søvn lýsa náttúruna, tað náttúrusøguliga framhaldið, nútíðar umhvørvi og samspælið millum náttúru og fólk.

Stk. 6. Listasøvn lýsa myndlistasøgu, nútíðar yvirbragd í listini og fagurfrøðiliga og fatanarliga vav hennara.



MENTAMÁLARÁÐIÐ  
INNANHÝSIS

## Kapittul 2: Musealt virksemi hjá landinum

§ 3. Landssøvn stovna og halda umboðandi samlingar fyri alt landið viðvíkjandi mentanarsøgu, náttúrusøgu og list.

§ 4. Fornminnissavnið hjá Søvnum Landsins er mentanarsøguliga savn landsins og høvuðssavn, sbr. § 9. Uppgávan hjá mentanarsøguliga savni landsins er at lýsa mentan í Føroyum og bundinskap hennara at mentanum heimsins.

Stk. 2. Mentanarsøguliga savn landsins skal stovna og halda umboðandi samlingar fyri mentanarsøgu í Føroyum.

Stk. 3. Mentanarsøguliga savn landsins skal sjónliggera og perspektivera samlingarnar gjøgnum millumtjóða samstarv.

Stk. 4. Samlingarnar hjá mentanarsøguliga savni landsins eru støði undir gransking og almenna upplýsingarvirkseminum hjá savninum.

Stk. 5. Fornminnissavnið varðar av fornfrøðiligum kanningum á sjógvi og landi.

§ 5. Náttúrugripasavnið hjá Søvnum Landsins og jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi eru náttúrusøguliga søvn landsins og høvuðssøvn, sbr. § 9. Uppgávan hjá náttúrusøguliga søvnunum er at lýsa náttúruna frá upphavi til okkara tíð.

Stk. 2. Náttúrusøguliga søvnini skulu stovna og halda umboðandi samlingar fyri føroyska náttúru innan djórafrøði, plantufrøði og jarðfrøði.

Stk. 3. Náttúrusøguliga søvnini skulu sjónliggera og perspektivera samlingarnar gjøgnum millumtjóða samstarv.

Stk. 4. Samlingarnar hjá náttúrusøguliga søvnum landsins eru støði undir gransking og almenna upplýsingarvirkseminum hjá søvnunum.

§ 6. Listasavn Føroya er listasavn landsins og høvuðssavn, sbr. § 9. Uppgávan hjá listasavni landsins er at lýsa føroyska myndlist og myndlist, sum er viðkomandi fyri landið, í fortíð og nútíð.

Stk. 2. Listasavn landsins skal stovna og halda umboðandi samlingar fyri føroyska myndlist.

Stk. 3. Listasavn landsins skal sjónliggera og perspektivera samlingarnar gjøgnum millumtjóða samstarv.

Stk. 4. Samlingarnar hjá listasavni landsins eru støði undir gransking og almenna upplýsingarvirkseminum hjá listasavninum.

§ 7. Landssøvn luttaka í landsumfevnandi samstarvi við landsgóðkendur søvnini, sbr. § 2, stk. 3. Landsstýrismaðurin ger nærri reglur um hetta.

§ 8. Landssøvn kunnu í serligum førum eftir góðkenning frá landsstýrismanninum skilja út lutir úr samlingunum.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

§ 9. Høvuðssøvn hjá landinum veita landsgóðkendum søvnum museumsfakliga vegleiðing. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um hetta.

Stk. 2. Landssøvn varða av serligum konserveringsuppgávum, sum tey ella tey landsgóðkendu søvnini hava. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um hetta.

Stk. 3. Útreiðslur til serligar konserveringsuppgávur verða goldnar av tí savninum, sum hevur skrásett lutin ella verkið í samlingum sínum.

### **Kapittul 3: Landsgóðkend søvn við musealum virksemi**

§ 10. Landsstýrismaðurin kann veita einum savni landsgóðkenning til stuðulsveiting við tí endamáli, at savnið tekur sær av einum ábyrgdarøki í tí landsumfevnandi savnssamstarvinum, sbr. § 2, stk. 3.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um landsgóðkenning, harundir um, hvussu landsgóðkend søvn halda samlingar, sum tey varða av vegna samfelagið í samsvari við altjóða ásetingar.

Stk. 3. Um eitt savn hevur fingið landsgóðkenning, veitir landsstýrismaðurin tí stuðul til rakstur av savninum. Stuðulin verður veittur eftir § 12.

Stk. 4. Landsstýrismaðurin kann taka aftur eina landsgóðkenning, um so er, at savnið ikki livir upp til treytirnar, sum nevndar eru í § 11.

Stk. 5. Um eitt landsgóðkent savn ikki lýkur treytirnar fyri at vera landsgóðkent, sbr. stk. 4, ger landsstýrismaðurin av eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitarar savnsins, hvussu áhugamál almenningsins í samlingunum skulu tryggjast.

§ 11. Fyri at fáa og varðveita stuðul eftir § 12 skal savnið lúka hesar treytir:

- 1) Savnið skal vera kommunalt ella sjálveigandi ella átt av einum felag, hvørs endamál er savnsrakstur. Landsstýrismaðurin kann krevja, at savnið í mest møguligan mun fyrisitingarliga og fíggjarliga er skilt frá øðrum stovnum.
- 2) Ábyrgdarøki savnsins og broytingar í tí skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Góðkenningin er treytað av, at ábyrgdarøkið hevur týdning í landshøpi og ikki framman undan er eftiransað av landssøvnunum ella øðrum landsgóðkendum savni við musealum virksemi.
- 3) Viðtøkur savnsins skulu góðkennast av stuðulsveitarum savnsins, sum eru høvuðsstuðulsveitarar. Landið er ikki at rokna sum høvuðsstuðulsveitari hjá landsgóðkendum søvnum. Virksemisøkið hjá savninum skal verða lýst í viðtøkunum.
- 4) Í nevnd savnsins skal í minsta lagi eitt umboð umboða høvuðsstuðulsveitararnar. Nevndin velur ikki sjálv nýggjar limir.
- 5) Fíggjargrundarlag savnsins skal gera tað gjørligt at halda eitt rímligt støði.
- 6) Savnið skal hava rímligt støði viðvíkjandi museumsfakligum førleika og hølismstøðum.
- 7) Savnsleiðarin skal hava viðkomandi museumsfakligan førleika. Starvsfólk skulu hava fakliga útbúgving, sum samsvarar við høvuðsábyrgdarøki savnsins.
- 8) Savnið skal taka ímóti og fylgja vegleiðing frá høvuðssavni, sbr. § 9.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

- 9) Savnið skal luttaka í landsumfevnandi samstarvi saman við landssøvnunum, sbr. § 2, stk. 3.
  - 10) Savnið má ikki skilja lutir úr samlingunum til onnur enn landssøvn og onnur landsgóðkend søvn, uttan so, at landsstýrismaðurin gevur loyvi til tess.
  - 11) Savnið skal so hvørt lata inn yvirlit yvir lutir og skjalfesting til miðsavnaðu skráirnar, sum landið fyriskipar, sbr. § 26.
  - 12) Savnið skal vera opið fyri almenninginum við framman undan kunngjørdum upplatingartíðum.
  - 13) Savnið skal geva skúlanæmingum, sum vitja savnið í sambandi við undirvísingina, atgongd uttan kostnað.
  - 14) Savnið skal leggja seg eftir at veita best møguligar umstøður til fólk við serligum tørvi og at miðla til børn og ung.
  - 15) Savnið skal á hvørjum ári senda inn rakstrarætlan, roknskap og frágreiðing um virkseimi til høvuðsstuðulsveitararnar og landsstýrismannin.
- Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um ásetingarnar í stk. 1.

§ 12. Landsstýrismaðurin veitir árliga stuðul til rakstur av landsgóðkendum søvnum við musealum virkseimi.

Stk. 2. Stuðulin verður ásettur við støði í játtanini, sum á løgtingsfíggjarlógini er sett av til endamálið.

Stk. 3. Stuðul eftir stk. 1 hevur ta fyritleygt, at stuðul til savnið, sum ikki er frá landinum, í minsta lagi er tað sama sum lágmarkið, ið árliga verður ásett í løgtingsfíggjarlógini.

Stk. 4. Húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg verða frádrigin í stuðlinum, sum ikki er landskassastuðul, sum inngongur í grundarlagið fyri áseting av landskassastuðlinum eftir stk. 1.

Stk. 5. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um áseting og útgjald av stuðli til landsgóðkend søvn við musealum virkseimi.

Stk. 6. Landsstýrismaðurin kann víkja frá ásetingini í stk. 3 viðvíkjandi søvnum við hækkaðum landskassastuðli.

§ 13. Gevst eitt landsgóðkent savn við virkseimi sínum, ger landsstýrismaðurin av, eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitara savnsins, hvussu verða skal við samlingum savnsins.

Stk. 2. Um viðtøkur savnsins víkja frá ásetingini í stk. 1, skal hetta góðkennast av landsstýrismanninum.

## Kapittul 4: Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi

§ 14. Landsstýrismaðurin kann veita søvnum við sjálvbodnum virkseimi, sum hava mentanarsøguligan, náttúrusøguligan ella listasøguligan týdning, landsgóðkenning til stuðulsveiting.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um landsgóðkenning, harundir um, hvussu søvn við landsgóðkenning halda samlingar, sum tey varða av, í samsvari við altjóða ásetingar.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Stk. 3. Um eitt savn hefur fingið landsgóðkenning, veitir landsstýrismaðurin tí stuðul til rakstur. Stuðulin verður veittur eftir § 16.

Stk. 4. Landsstýrismaðurin kann taka aftur eina landsgóðkenning, um so er, at savnið ikki livir upp til treytirnar, sum nevndar eru í § 15.

Stk. 5. Um eitt savn ikki lýkur treytirnar fyri at vera landsgóðkent, sbr. stk. 4, ger landsstýrismaðurin av eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitararnar, hvussu áhugamál almenningins í samlingunum skulu tryggjast.

§ 15. Fyri at fáa og varðveita stuðul eftir § 16 skal savnið lúka hesar treytir:

- 1) Savnið skal vera rikið sjálvboðið.
- 2) Virksemisøki savnsins og broytingar í tí skulu góðkennast av landsstýrismanninum.
- 3) Savnið skal vera sjálveigandi stovnur ella átt av einum felag, hvørs endamál er savnsrakstur.
- 4) Virksemisøki savnsins og broytingar í tí sambandi skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Góðkenningin er treytað av, at annað landsgóðkent savn ikki virkar í sama øki.
- 5) Viðtøkur savnsins skulu góðkennast av stuðulsveitarum savnsins, sum eru høvuðsstuðulsveitarar. Landið er ikki at rokna sum høvuðsstuðulsveitari hjá landsgóðkendum savni við sjálvboðnum virksemi.
- 6) Í nevnd savnsins skal í minsta lagi eitt umboð umboða høvuðsstuðulsveitararnar. Nevndin velur ikki sjálv nýggjar limir.
- 7) Savnið skal taka ímóti og fylgja vegleiðing frá høvuðssavni, sbr. § 9.
- 8) Savnið skal luttaka í landsumfevndandi samstarvi saman við landssøvnum og landsgóðkendum søvnum, sbr. § 2, stk. 3.
- 9) Savnið má ikki skilja lutir úr samlingunum til onnur enn landssøvn og landsgóðkend søvn, uttan so, at landsstýrismaðurin gevur loyvi til tess.
- 10) Savnið skal so hvørt lata inn yvirlit yvir lutir og skjalfesting til miðsavnaðu skráirnar, sum landið fyriskipar, sbr. § 26.
- 11) Savnið skal leggja seg eftir at veita best møguligar umstøður til fólk við serligum tørvi og at miðla til børn og ung.
- 12) Savnið skal á hvørjum ári senda inn rakstrarætlan, roknskap og frágreiðing um virksemið til høvuðsstuðulsveitararnar og landsstýrismannin.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um ásetingarnar í stk. 1.

§ 16. Landsstýrismaðurin veitir árliga stuðul til rakstur av landsgóðkendum søvnum við sjálvboðnum virksemi.

Stk. 2. Stuðulin verður ásettur við støði í játtanini, sum á Løgtingsfíggjarlógini er sett av til endamálið.

Stk. 3. Stuðul eftir stk. 1 hefur ta fyrirtreyt, at stuðul til savnið, sum ikki er frá landinum, í minsta lagi er tað sama sum lágmarkið, ið árliga verður ásett í Løgtingsfíggjarlógini.

Stk. 4. Húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg verða frádrigin í stuðlinum, sum ikki er landskassastuðul, sum inngongur í grundarlagið fyri áseting av landskassastuðlinum eftir stk. 1.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ INNANHÝSIS

Stk. 5. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um áseting og útgjald av stuðli til landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi.

§ 17. Gevst eitt landsgóðkent savn við sjálvbodnum virkseimi við virkseimi sínum, ger landsstýrismaðurin av, eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitarar savnsins, hvussu verða skal við samlingum savnsins.

Stk. 2. Um viðtøkur savnsins víkja frá ásetingini í stk. 1, skal hetta góðkennast av landsstýrismanninum.

### **Kapittul 5: Museumsnevnd**

§ 18. Landsstýrismaðurin setir eina museumsnevnd.

Stk. 2. Museumsnevndin skal veita landsstýrismanninum ráðgeving um menning av museumsøkinum og hava eftirlit við landsgóðkendum søvnum, sum fáa stuðul eftir hesi lóg.

Stk. 3. Museumsnevndin ger tilmæli til landsstýrismannin um býti av stuðli sbrt. § 10 og § 14 og ræðisupphæddum sbrt. § 19 í hesi lóg.

Stk. 4. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um museumsnevndina, harundir tal av limum og hvussu hon er samansett.

### **Kapittul 6: Menning av museumsøkinum**

§ 19. Landsstýrismaðurin kann veita stuðul til menning av museumsøkinum við ræðisupphæddum, harundir stuðul til søvnini at ognar sær fastogn, verk og lutir.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um innsending og viðgerð av umsóknum, veitan av stuðli og áseting av treytum fyri nýtslu av stuðli eftir stk. 1.

### **Kapittul 7: Serligar ásetingar**

§ 20. Eitt savn má ikki útvega sær ein lut, um luturin er útfluttur úr øðrum landi í stríð við lóggávuna í landinum, og um viðurskiftini eru umfatað av einum altjóða sáttmála, sum viðkomandi land og Føroyar hava tikið undir við.

Stk. 2. Um ein útvegan er farin fram í stríð við stk. 1, skal luturin berast aftur í samsvari við altjóða sáttmálan, sum er nevndur í stk. 1.

### **Kapittul 8: Roknskapur og grannskoðan**

§ 21. Stuðul, sum verður veittur sbrt. hesi lóg, skal fylgja reglunum fyri roknskaparhaldi landsins.

§ 22. Landsstýrismaðurin kann biðja um meira tilfar frá stuðulsmóttakarunum til nýtslu hjá Landsgrannskoðanini í sambandi við neyvri roknskapargjøgnumgongd.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

§ 23. Stuðul eftir hesi lóg kann útgjaldast sum forskot.

§ 24. Landsstýrismaðurin kann gera av, at tilsøgn um stuðul fellur burtur, og at longu útgoldin stuðul verður afturgoldin, um stuðulsmóttakarinn ikki lýkur treytirnar fyri stuðlinum ella ikki fremur væntaða virksemd.

### **Kapittul 9: Fyrisiting**

§ 25. Landsstýrismaðurin kann í kunngerð heimila einum stýri at útinna tær heimildir, sum í hesi lóg liggja hjá landsstýrismanninum. Landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um stýrisuppgávurnar.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um atgongd til at kæra avgerðir, sum eru tiknar sambært heimildum eftir stk. 1, harundir at avgerðir ikki skulu kunna leggjast fyri landsstýrismannin.

§ 26. Landsstýrismaðurin skipar fyri miðsavnaðum skráum fyri mentanarsøgu, náttúrusøgu og list. Landsstýrismaðurin ger hesar skráir tøkari hjá almenninginum og viðkomandi myndugleikum.

### **Kapittul 10: Skiftisreglur og gildiskoma**

§ 27. Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir at hon er kunngjørd. Samstundis fara úr gildi løgtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952 um fornminnisavni, løgtingslóg nr. 26 frá 17. august 1955 um náttúrugripasavni og løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi.

Stk. 2. Tó hava bygdasøvn, sum eru góðkend sum stuðulssøkjandi stovnur sbt. løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi, rætt til rakstrarstuðul sbt. 16 í hesi lóg, umframt stuðul til lönir, húsaleigu og veðhaldsrentur, í eini skiftistíð upp á 3 roknskaparár frá tí at henda lóg kemur í gildi.





MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

## Viðmerkingar til lógaruppskotið

### Almennar viðmerkingar

#### Endamálið við lógaruppskotinum og innihald

##### 1.1. Inngangur

Tann grundleggjandi uppgávan hjá søvnum við musealum virksemini er at geva fólkinum atgongd til mentanar- og náttúruarvin, harundir at lýsa ta mentanarsøguligu og náttúrusøguligu gongdina í Føroyum og í heiminum kring okkum. Uppgávan verður loyst gjøgnum framsýningar- og miðlanararbeiðið, sum søvni gera, gjøgnum gransking og vísindaligu skjalfesting teirra og varðveiting og skráseting teirra av lutum við meira.

Við lógaruppskotinum verður miðað eftir at geva søvnum betri karmar at loysa hesar uppgávar og at stimbra virksemini hjá søvnum. Málið er, at mentanarsøgulig søvni, náttúrusøgulig søvni og listasøvn skulu menna leiklut sín sum deplar fyri vitan og uppliving, og harvið koma við íkasti til útbúgvingarligu og mentanarligu menningina av samfelagnum.

Í lógaruppskotinum verður støði tikið í verandi savnsskipan, men fyri at fremja menning verður skipað fyri einum landsumfatandi museumsfakligum samstarvi og móguleikum fyri professionalisering av landsgóðkendum søvnum. Eisini verður hildið fast um, at tiltøk at stovna og reka nýggj søvni skulu koma frá lokalari síðu.

Tær týðningarmestu broytingarnar í lógaruppskotinum í mun til verandi skipan eru:

- Áseting um trý sløg av søvnum, nevniliga landsøvn, landsgóðkend søvni við musealum virksemini og landsgóðkend søvni við sjálvbodnum virksemini.
- Herd dygdarkrøv til landsgóðkend søvni við musealum virksemini og styrking av fíggjargrundarlagi teirra.
- Lýsing av teimum ymisku sløgnum av søvnum, t.e. mentanarsøgulig søvni, náttúrusøgulig søvni og listasøvn. Latið verður upp fyri, at leikluturin hjá náttúrusøguligum søvnum og listasøvnum verður styrktur.
- Dagförd stuðulsskipan.
- Betri karmar fyri menning við skipan av ráðgevandi nevnd og ræðisupphæddum.
- Áherðsla á atlitum til atkomuligheit hjá børnum og fólki við serligum tørvi.

##### 1.2. Galdandi lóggáva

Galdandi lóggáva á savnsøkinum er:

- Løgtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952 um fornminnissavn, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 24 frá 9. apríl 1964.
- Løgtingslóg nr. 26. Frá 17. august 1955 um Føroya Náttúrugripasavn, seinast broytt við løgtingslóg nr. 66 frá 10. mai 2000.
- Løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi, sum broytt við løgtingslóg nr. 88 frá 17. juli 1986.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Løgtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952 um fornminnissavn og løgtingslóg nr. 26. Frá 17. august 1955 um Føroya Náttúrugripasavn eru stovnslógir, ímeðan løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týdningi er ein rammulóg fyri musealt virksemini hjá stuðulssøkjandi søvnum. Eingin lóg er galdandi fyri virksemini hjá listasøvnum og náttúrugripasøvnum, øðrum enn Føroya Náttúrugripasavni. Listasavn Føroya virkar ikki eftir løgtingslóg, men er skipað sum sjálvsogvarstovnur við rakstrarjáttan á løgtingsfíggarlógini og virkar eftir reglugerð, sum landsstýrismaðurin góðkennir.

Í sambandi við virksemini hjá søvnunum skal eisini verða víst á hesar lógir:

- Løgtingslóg nr. 19 frá 16. september 1948 um friðan av fornminnum og bygningum, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 11 frá 19. apríl 1972.
- Løgtingslóg nr. 92 frá 21. desember 2004 um vernd av fornlutum í havinum.
- Løgtingslóg nr. 14 frá 28. februar 2013 um mentanarsøgulig skip.
- Løgtingslóg nr. 48 frá 9. juli 1970 um náttúrufriðing, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 110 frá 29. juni 1995.
- Anordning nr. 888 fra 8. december 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om folkekirkens kirkebygninger.

#### 1.2.1. Bakstøðið undir lógaruppskotinum

Tað museala virkseimið í Føroyum virkar eftir lógum, sum ikki eru dagfördar leingi. Lógin um Føroya Fornminnissavn varð seinast broytt í 1964, men talan var einans um smávegis broyting í mun til upprunalógina frá 1952. Lógin um Føroya Náttúrugripasavn frá 1955 varð seinast broytt í 2000 í sambandi við, at jarðfrøðisavnið, sum var ein deild í Náttúrugripasavninum, varð flutt til Oljumálaráðið, sum seinni er vordíð til Jarðfeingi. Bygdasavnslógin frá 1972 er seinast broytt í 1986 við umfatandi broyting av stuðulsskipanini. Síðan eru eisini settar í gildi aðrar lógir og kunngerðir, sum hava ávirkan á virkseimið hjá landssøvnum, t.e. Náttúrugripasavninum og Fornminnissavninum.

Í 2011 vórðu landsstovnarnir, sum liggja undir Mentamálaráðnum, t.e. Náttúrugripasavnið og Fornminnissavnið, lagdir saman í Søvn Landsins, sum eisini umfata Føroya Landsbókasavn og Føroya Landsskjalasavn.

Heimildargrundarlagið undir hesi samanlegging er avgerð hjá landsstýrismanninum um hetta frá 24. november 2010 um at seta ein stjóra fyri nevndu landsstovnar, við fráboðan um, at fysisitingarligu uppgávarnar hjá hesum stovnum verða fluttar til yvirskipaðu leiðsluna á Søvnnum Landsins. Eisini varð fráboðað, at stjórin á Søvnnum Landsins eisini fær litið upp í hendur myndugleikauppgávarnar sum landsbókavørður, landsskjalavørður og landsantikvarur, sum í løgtingslógunum um stovnarnar vóru lagdar til stjórnar. Samstundis varð boðað frá, at lóggávan fór at verða dagförd samsvarandi.

Uppskotið um museumslóg er dagføring av lóggávuni á tí museala økinum samsvarandi hesum.

Meginendamálið við lógaruppskotinum er at skipa tað museala virkseimið í Føroyum undir einum og sama karmi, bæði musealt virkseimi hjá søvnum hjá landinum og søvnum, sum landið veitir fíggarligan stuðul til. Talan er um søvn á tí mentanarsøguliga økinum, náttúrusøguliga økinum og listasøguliga økinum. Endamálið við tí er at samskipa virksemini fyri at tryggja



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

mentanararvin og náttúruarvin, og at sum mest fæst burtur úr íløguni, sum landið ger í tað museala virkseimið, bæði fakliga og fyrisingarliga. Tó verða atlit eisini tikin til, at savnsvirkseimið í landinum í stóran mun er grundað á sjálvboðið virkseimi.

#### 1.2.2. Savnsskipan og søvn í Føroyum

Galdandi lóggáva á savnsøkinum viðvíkur tveimum landssøvnum, sum eru Føroya Fornminnissavn og Føroya Náttúrugripasavn, sum í 2011 vórðu lögð saman í nýggja stovnin Søvn Landsins.

Galdandi lóggáva á savnsøkinum viðvíkur eisini 22 bygdasøvnum, sum eru Sunnbiar Sóknar Bygdasavn, Vágs Bygdasavn, Porkeris Bygdasavn, Fornminnissavnið á Mýri í Hovi, Tvøroyrar Bygdasavn, Skúvoyar bygdarsavn, Sands Bygdasavn, Skopunar Bygdasavn, Sandavágs Bygdasavn, Miðvágs Bygdasavn, Sørvágs Bygdasavn, Nólsoyar Bygdasavn, Vestmanna Bygdarsavn, Kollafjarðar Bygdasavn, Tórshavnar Býarsavn, Sjóvar Fornminnasavn, Eiðis Bygdasavn, Leirvíkar Bygdasavn, Gøtu Bygdasavn, Bygdasavnið Forni í Runavíkar kommunu, Bygdasavnið í Nes kommunu og Norðoya Fornminnissavn. Bygdasøvnini eru øll mentanarsøgulig søvn.

Landið hevur eitt savn afturat, sum áður var undir galdandi savnslóggávu, nevnliga Jarðfrøðisavnið, sum lá undir Náttúrugripasavninum, men í 2000 var flutt til Oljumálaráðið, sum seinni er vorðið til stovnin Jarðfeingi, sum nú liggur undir Vinumálaráðnum.

Umframt hesi eru Listasavn Føroya, sum er sjálvsognarstovnur og hevur rakstrarjáttan á lógtingsfíggarlógini, og fimm søvn, sum fáa stuðul úr landskassanum, men eru ikki skipað undir galdandi savnslóggávu. Tey eru trý listasavn, eitt mentanarsøguligt savn og eitt náttúrusøguligt savn, nevnliga hesi: Skálin við Skálá í Vági, Listasavnið á Sandi, Norðoya Listafelag, Felagið Krígssavnið, og Sjósavnið á Argjum.

#### Musealt virkseimi í Føroyum

#### 1.3. Musealt virkseimi og altjóða leiðreglur

Musealt virkseimi er skipað í altjóða samstarvi undir museumsfelagsskapinum ICOM (International Council of Museums), sum er ein NGO-felagsskapur (Non Governmental Organisation) undir UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). UNESCO varð sett á stovn í 1946 við endamálinum gjøgnum útbúgving, vísindi og mentan at virka fyri friði og tolsemi í heiminum, og Føroyar fingi atlimaskap í 2009. Endamálið hjá ICOM er at arbeiða fyri varðveiting av mentanararvinum gjøgnum millumtjóða samstarv og professionalisering av musealum virkseimi í øllum heiminum.

Fyri at røkka hesum endamáli hevur ICOM orðað leiðreglur fyri søvn. Talan er um reglur fyri øll søvn í heiminum, sum hava musealt virkseimi, og øll, sum arbeiða í tilknýti til søvn við musealum virkseimi. Leiðreglurnar hjá ICOM eru tann savnandi tátturin fyri søvn, sama hvar í heiminum tey eru, og hvat tey fevna um. Leiðreglurnar hjá ICOM finnast í føroyskari týðing á heimasíðuni hjá Søvnum Landsins.

Leiðreglurnar hjá ICOM vísa á, hvussu viðurskiftini millum eitt savn, samfelagið tað virkar í og tað einstaka savnstarvsfólkið eiga at vera.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Orsøkin til leiðreglurnar er, at søvn vegna tað almenna hava framhjárætt at innlima lutir, lívfrøðilig sløg ella sýni, ið hava mentanarsøguligan ella náttúrusøguligan týdning, í samlingar sínar, og at tað tí ikki eigur at vera nakar ivi um, at hesir lutir eru væl vardir móti at forfarast, móti privatari samlaratrøngd, stuldri, figgjartilgari úrnýtslu ella oyðilegging. Eisini hava søvn við musealum virksemini skyldu til at hava samlingarnar atkomuligar hjá almenningi og gransking. Lágmarksstandardur, professionalisering av starvslíðinum og ávísing av samfelagsligu skyldunum hjá søvnum við musealum virksemini eru tí týðandi partur av leiðreglunum.

Í leiðreglunum hjá ICOM verður eitt savn við musealum virksemini soleiðis allýst:

*Eitt savn við musealum virksemini er ein varandi stovnur, sum á non-profit støði virkar fyri samfelagið og menning tess, sum er opin fyri almenninginum og savnar, skrásetur, varðveitir, granskar og miðlar materiellan og immateriellan vitnisburð um fólk og umhvørvi teirra. Hetta verður gjørt til frama fyri kanningavirksemi, útbúgving og til fragd.*

Í hesum liggur eisini, at tær 5 høvuðsuppgávurnar í musealum virksemini, sum eru innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan, eru sínámillum samanknýttar. Hetta merkir, at gransking eigur at vera samanknýtt við og vera grundarlag fyri øðrum uppgávum hjá savninum, men eisini, at innsavning og varðveiting eiga at verða raðfest í mun til týdningin og granskingarlíga og miðlanarlíga menningarmøguleikan, sum ávikavist ein lutur, verk ella sýni hevur.

At kunna røkja tær 5 høvuðsuppgávurnar í musealum virksemini er sostatt eitt altjóða mát fyri musealum virksemini sambært ICOM.

Leiðreglurnar hjá ICOM umfata etisk evni, sum tað ikki ber til at lóggeva um. Tær umboða tí ein grundleggjandi hugburð, sum eigur at liggja sum grundarlag undir savnslóggávu hjá londum, ið hava limaskap í UNESCO. Leiðreglurnar stuðla soleiðis savnslóggávuni og eru ein vegleiðing um, hvør atferð er hóskandi í tí dagliga arbeiðinum hjá søvnum, bæði hjá stýrum og savnsstarvsfólkum, sama um tey eru starvssett á einum savni ella virka sjálvboðið. Reglurnar eru sostatt galdandi fyri øll, sum reka alment musealt virksemini, bæði á landsstovnum og landsgóðkendum stovnum í Føroyum.

Non-profit skipan í sambandi við søvn við musealum virksemini verður í leiðreglunum hjá ICOM allýst soleiðis:

*Eitt løggilt felag ella annar juridiskur persónur, hvørs inntøkur (íroknað yvirskot og vinningur) einans verða nýttar til frama fyri felagið og virksemini tess. Heitið “not-for-profit” hevur sama týdning.*

Í leiðreglunum hjá ICOM verða hugtøkini “mentanararvur” og “náttúruarvur” nýtt um tað, sum søvn við musealum virksemini fáast við.

Hugtakið “mentanararvur” verður í leiðreglunum hjá ICOM soleiðis allýst:



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

*Ein og hvør lutur ella hugtak, sum verða mett at hava fagurfrøðiligan, søguføðiligan, vísindaligan ella andligan týðning.*

Hugtakið “náttúruarvur” verður í leiðreglunum hjá ICOM soleiðis allýst:

*Ein og hvør natúrligur lutur, fyribrigdi ella hugtak, sum verða mett at hava vísindaligan týðning ella at vera eitt andligt fyribrigdi.*

#### **1.4. Museala virkseimið í dag**

Fyri at kunna røkja tær 5 høvuðsuppgávarnar í musealum virkseimi er neyðugt, at nøktandi førleiki finst á savninum til hesar uppgávar. Faklig serøki krevja fakligan serkunnleika og granskingarførleika, og savnstøkniligar uppgávar krevja savnstøkniligan serkunnleika.

Á teimum alment fíggjaðu søvnunum hevur dentur í mong ár verið lagdur á at kunna røkja tær 5 høvuðsuppgávarnar, hóast sigast má, at tey almennu musealu virksemini eru rættiliga smá í mun til musealu virksemini í grannalondunum.

Tey stuðulssøkjandi søvnini í dag eru minni enn landssøvnini, og tey eru sera ymisk í stødd. Summi teirra hava lønt fólk í starvi, ímeðan tey flestu grunda virksemini sítt á sjálvbodna arbeiðsmegi. Eingi serlig krøv verða í dag sett til fakligan førleika. Hóast tey øll hava virksemini, sum liggja til grund fyri tí museala arbeiðinum í landinum, so megna flestu teirra vegna støddina ikki at røkja tær 5 høvuðsuppgávarnar og kunnu sostatt ikki metast sum søvn við musealum virkseimi eftir leiðreglunum hjá ICOM. Tey eru ístaðin eitt nú at meta sum bygdasøguligar samlingar, har høvuðsdentur verður lagdur á sjálvboðið virkseimi. Hesi søvn hava ikki gransking og harvið ikki tann menningarmøguleika, sum granskingin, sum samanknýttur liður í teimum 5 høvuðsuppgávuunum, gevur.

#### **1.5. Musealu virksemini í Føroyum**

Skotið verður upp, at museala virkseimið í Føroyum verður býtt upp í trý sløg av søvnum: Landssøvn og landsgóðkend søvn við musealum virkseimi sambært reglunum hjá ICOM, og landsgóðkend søvn, har meginparturin av virkseminum er grundað á sjálvboðið arbeiði.

##### **1.5.1. Landssøvn**

Landssøvnini eru fyra í tali, nevnliga Listasavn Føroya, jarðfrøðisavnið undir Jarðfeingi, Náttúrugripasavnið og Fornminnissavnið. Av hesum er Listasavn Føroya ein sjálvsoðnarstovnur, sum landið fíggjar. Jarðfeingi er stovnur undir Vinnuáráðnum og Náttúrugripasavnið og Fornminnissavnið vórðu í 2011 skipað undir Søvnum Landsins, sum er stovnur undir Mentamálaráðnum. Í 2013 skipaðu Jarðfeingi, Náttúrugripasavnið og Fornminnissavnið framsýningar sínar í felag í framsýningarhøvlunum hjá landinum í Brekkutúni 6 í Hoyvík undir heitinum Tjóðsavn.

Ætlanin er, at Náttúrugripasavnið og Fornminnissavnið, sum eru fakligar eindir í Søvnum Landsins, skulu samstarva um musealar framsýningar og tøkni á tí museala økinum. Fornminnissavnið er eisini faklig fyrisitingareind á tí antikvariska økinum. Stjórin á Søvnum Landsins hevur til uppgávu at skipa hesi virksemini. Í løtuni virka 6,5 ársverk í tí museala virkseminum hjá Náttúrugripasavninum og umleið 5,5 ársverk í tí museala virkseminum hjá



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Fornminnissavninum, sum umframt hesar uppgávur nýtir umleið 3,5 ársverk til antikvariska umsiting eftir løgtingslógum og skipanum í sambandi við varðveiting og friðing av fornminnum og bygningum og varðveiting av skipum v.m. Rakstraruppgávnar í sambandi við virksemini, so sum starvsfólkaumsiting, fíggjarstýring og skjalføring, liggja hjá yvirskipaðu fyrisitingini í Søvnum Landsins, sum eisini hevur stýrisuppgávur eftir hesi lóg, sbr. serligar viðmerkingar til § 25, stk. 1. Tað museala framsýningar- og miðlanarvirksemið hjá Søvnum Landsins er savnað undir navninum Tjóðsavnið, og jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi luttekur í hesum virkseminum.

#### **1.5.2. Landsgóðkend søvn við musealum virksemi**

Við støði í ásannan av støðuni í dag, verður í lógaruppskotinum lögð til rættis ein skipan, sum miðar eftir vøkstri og professionalisering av tí museala virkseminum hjá landsgóðkendum søvnum. Skotið verður upp, at fyri at kunna fáa stuðul sum savn við musealum virksemi, skal savnið hava fíggjarligt grundarlag fyri at kunna røkja tær 5 høvuðsuppgávnar í musealum virksemi sambært leiðreglunum hjá ICOM.

Fyri at gera skilnað millum hesi og tey landsgóðkendu søvnini við sjálvbodnum virksemi, har tað verða sett linari museal dygdarkrøv sum treyt fyri stuðulsveiting, sbr. pkt. 2.3.3, verða hesi søvnini nevnd “landsgóðkend søvn við musealum virksemi”.

#### **1.5.3. Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi**

Ásannast má kortini, at fleiri av søvnunum, sum í dag fáa landskassastuðul, eitt nú eftir Løgtingslóg nr. 17 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi, vanligu nevnd bygdasavnslógin, ikki hava móguleika at útvega sær nøktandi fíggjarligt grundarlag at virka sum søvn við musealum virksemi, oftast tí tey virka í smáum kommunalum eindum við avmarkaðum fíggjarligum móguleikum. Henda støða broytist so hvørt sum kommunur leggja saman í størri eindir ella at søvn samstarva tvørtur um kommunalar eindir.

Tey flestu søvnini, sum í dag fáa landskassastuðul, grunda virksemi sítt á sjálvbodna arbeiðsmegi og útgjalda ikki lönir til annað enn at hava savnið opið fyri almenninginum.

Í lógaruppskotinum verður skotið upp, at linari museal krøv verða sett til stuðulssøkjandi søvn, sum grunda virksemi sítt á sjálvboðið arbeiði uttan lönútgjaldingar til annað enn at hava savnið opið fyri almenninginum.

Skilnaður verður tí gjørdur millum landsgóðkend søvn við musealum virksemi, har tað verða sett herd museal dygdarkrøv sum treyt fyri stuðulsveiting, og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi, sum hava mentunarsøguligan, náttúrusøguligan ella listasøguligan týðning, men virka á sjálvbodnum støði og har krøv ikki verða sett til fakligan førleika hjá savnsleiðara og granskingarførleika.

#### **1.5.4. Avleiðingar av uppbyggingini av landsgóðkendum søvnum**

Í skiftisreglunum til lógaruppskotið verður skotið upp, at ein skiftistíð verður upp á 3 roknskaparár, har verandi søvn, sum eru landsgóðkend sum stuðulssøkjandi stovnar, laga seg eftir nýggju ásetingunum.

Í royndum merkir hetta, at stuðulssøkjandi søvn skulu laga seg eftir herdu musealu dygdarkrøvunum, um tey útgjalda lönir til annað enn at hava savnið opið fyri almenninginum.





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Sum nevnt omanfyri, hava 22 søvn landsgóðkenning sum stuðulssøkjandi stovnar eftir bygdasavnslóginu. Sundurbýtið millum lønir og annan rakstur hjá hesum søvnum var í 2013 sum í talvuni niðanfyri:

<b>Savn</b>	<b>Lønir</b>	<b>Aðrar rakstrarútreiðslur</b>
Sunnbiar Sóknar Bygdasavn	-	31.523
Vágs Bygdasavn	-	205.240
Porkeris Bygdasavn	648	37.519
Fornminnisavnið á Mýri, Hovi	-	49.899
Tvøroyrar Bygdasavn	-	156.869
Skúvoyar bygdarsavn	-	5.000
Sands Bygdasavn	63.233	75.508
Skopunar Bygdasavn	147	60.855
Sandavágs Bygdasavn	-	-
Miðvágs Bygdasavn	103.417	97.193
Sørvágs Bygdasavn	-	93.450
Nólsoyar Bygdasavn	95	18.497
Vestmanna Bygdarsavn	-	35.980
Kollafjarðar Bygdasavn	-	32.628
Tórshavnar Býarsavn	-	94.483
Sjóvar Fornminnasavn	-	60.523
Eiðis Bygdasavn	26.819	198.545
Leirvíkar Bygdasavn	-	-
Gøtu Bygdasavn	144.002	210.915
Bygdasavnið "Forni"	380.269	238.292
Bygdasavnið í Nes kommunu	113.068	310.616
Norðoya Fornminnisavnið	880.482	727.951
<b>Tilsamans</b>	<b>1.712.180</b>	<b>2.741.485</b>

Mett verður, at lønarútgjaldingar upp á umleið kr. 100.000 svarar til markið ímillum, nær lønarútgjaldingar eru til annað enn at halda savnið opið fyri almenninginum.

Umframt hesi mentanarsøguligu søvn fáa 3 listasøvn, 1 náttúrusøguligt savn og 1 mentanarsøguligt savn stuðul á Løgtingsfíggjarlóginu uttan aðra løgskipan. Sundurbýtið millum lønir og annan rakstur hjá hesum søvnum var í 2013 sum í talvuni niðanfyri:

<b>Savn</b>	<b>Lønir</b>	<b>Aðrar rakstrarútreiðslur</b>
Skálin við Skálá, Vági (listasavn)	-	154.763
Listasavnið á Sandi	113.143	61.425
Norðoya Listafelag	-	22.330
Sjósavnið á Argjum	784.767	260.947
Felagið Krígssavnið í Vágum	-	257.700
<b>Tilsamans</b>	<b>897.910</b>	<b>757.165</b>



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### 1.6. Herd dygdarkrøv til landssøvn og landsgóðkend søvn við musealum virkseimi

Ætlanin er, at tað skulu fyriskipast vegleiðandi leiðreglur um dygdarkrøv, sum liggja til grund fyri meting av, um eitt savn kann fáa og varðveita landsgóðkenning sum savn við musealum virkseimi. Eyðsæð er, at í minsta lagi somu krøv mugu setast landssøvnum.

Talan verður um leiðreglur fyri virkseimi hjá søvnunum og fakligu uppgávur teirra, t.v.s. innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan, eins og fyri hólsviðurskifti og starvsfólk. Ætlanin er, at tað eisini fer at verða lagdur dentur á, at søvnini hava til uppgávu at tryggja nøktandi atkomu hjá fólki við serligum tørvi og miðlan til børn og ung, sí pkt. 4.1.

Ætlanin er, at landsstýrismaðurin skal seta eina museumsnevnd, sí pkt. 4.2, at taka stig til fyriskipan av hesum. Dygdarmetingin fer at verða av ráðgevandi slag, men vil, um tað verður staðfest, at eitt landsgóðkent savn við musealum virkseimi ikki hevur bøtt um álvarslig brek í fyrisiting tess av ábyrgdarøkinum, kann verða grundarlag fyri eini afturtøku av landsgóðkenningini.

Tað fíggjarliga grundarlagið fyri landsgóðkendum søvnum við musealum virkseimi skal styrkjast við millum annað hækkan av minstamarkinum fyri stuðli, sum ikki kemur úr landskassanum, og sum liggur til grund fyri landskassastuðli eftir stuðulsskipanini.

#### Stuðulsskipan

Lógaruppskotið er grundað á, at framtakssemið at stovna og reka søvn skal vera lokalt grundað ella grundað á framtak, sum ikki er grundað í framtaki hjá landinum. Meginreglan aftan fyri stuðulsskipanina hjá landinum hevur verið og fer framhaldandi at vera, at landskassastuðul til rakstur er grundaður í støddini av stuðlinum, sum eitt savn fær frá øðrum til raksturin.

#### 1.7. Stuðulsskipan higartil

Sambært lógtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi fáa góðkend søvn 60% av góðkendum rakstrarútreiðslum og 50 % av góðkendum íløgum í stuðli úr landskassanum. Søvnini lata inn fíggjarætlanir til góðkenningar, og íløgustuðul verður latin eftir serligari góðkenningarmannagongd sambært lógini.

Lógtingsjáttanin til bygdasøvn hevur higartil verið nøktandi til at lata henda stuðul; men í galdandi bygdasavnslóg er ikki lagt upp fyri, hvussu farast skal fram, um nóg mikið ikki er sett av á lógtingsfíggjarlógini til endamálið. Higartil hevur borið til at stýra hesum gjøgnum góðkenningarmannagongdirnar í sambandi við fíggjarætlanir.

Í 2013 var játtanin til landskassastuðul til góðkend bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi soleiðis býttur við støði í roknskapunum hjá søvnunum fyri 2013:

Savn	Stuðul til góðkendar rakstrarútreiðslur	Stuðul til góðkendar íløgur	Stuðul til avskrivning av bygningum	Stuðul tilsamans
Sunnbiar Sóknar Bygdasavn	12.653	-	3.794	16.447
Vágs Bygdasavn	56.043	-	-	56.043
Porkeris Bygdasavn	22.900	-	-	22.900
Fornminnissavnið á Mýri, Hovi	18.393	-	1.800	20.193





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Tvøroyrar Bygdasavn	82.717	-	-	82.717
Skúvoyar bygdarsavn	3.000	24.292	-	27.292
Sands Bygdasavn	83.244	-	-	83.244
Skopunar Bygdasavn	36.601	-	-	36.601
Sandavágs Bygdasavn	-	-	-	-
Miðvágs Bygdasavn	120.366	-	8.100	128.466
Sørvágs Bygdasavn	56.070	-	-	56.070
Nólsoyar Bygdasavn	11.155	-	-	11.155
Vestmanna Bygdarsavn	21.588	-	-	21.588
Kollafjarðar Bygdasavn	19.577	-	-	19.577
Tórshavnar Býarsavn	56.690	-	-	56.690
Sjóvar Fornminnasavn	36.314	-	-	36.314
Eiðis Bygdasavn	135.218	-	2.625	137.843
Leirvíkar Bygdasavn	-	-	300	300
Gøtu Bygdasavn	212.877	-	836	213.713
Bygdasavnið "Forni"	361.187	-	-	361.187
Bygdasavnið í Nes kommunu	254.210	-	60	254.270
Norðoya Fornminnissavn	946.587	-	-	946.587
<b>Tilsamans</b>	<b>2.547.391</b>	<b>24.292</b>	<b>17.515</b>	<b>2.589.197</b>

Umframt tey landsgóðkendur søvnini eru sum nevnt 5 onnur søvn, sum fáa landskassastuðul eftir lógtingsfíggarlógini uttan aðra løgskipan. Í 2013 var landskassastuðulin til hesi søvn soleiðis býttur:

<b>Savn</b>	<b>Stuðul 2013</b>
Skálin við Skálá, Vági (listasavn)	40.000
Listasavnið á Sandi	40.000
Norðoya Listafelag	40.000
Sjósavnið á Argjum	284.000
Felagið Krígssavnið í Vágum	100.000
<b>Tilsamans</b>	<b>504.000</b>

### 1.8. Stuðulsskipan til landsgóðkend søvn við musealum virkseimi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi.

Í verandi skipan fáa landsgóðkend søvn, t.e. søvn, ið virka eftir lógtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týdningi, umframt vanligar rakstrarútreiðslur eisini landskassastuðul til “leigu av høli o.t. ella rentu og avskrivning av bygningum”.

Í lógaruppskotinum verður skotið upp, at “húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg verða frádrigin í stuðlinum, sum ikki er landskassastuðul, sum inngongur í grundarlagið fyri áseting av landskassastuðlinum“. Hetta verður grundgivið við grundhugsjónini í stuðulsskipanini um, at ábyrgdin av musealum virkseimi, sum ikki liggur hjá landssøvnnum, liggur hjá lokalum veitarum, og at teir lokalu veitararnir tí eiga at standa fyri fíggarligum raðfestingum í sambandi



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

við hølisviðurskifti hjá einum lokalum savni einsamallir, ímeðan landið stuðlar virkseminum annars.

Sambært roknskapunum hjá søvnunum fyri 2013 vóru útreiðslurnar hjá landskassastuðlaðum søvnum eftir løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi til húsaleigu, veðhaldsrentur og avdrøg sum í talvuni niðanfyri:

Savn	Húsaleiga	Veðhaldsrentur	Avdrøg	Avskrivning av bygningum
Sunnbiar Sóknar Bygdasavn	-	10.434	-	6.323
Vágs Bygdasavn	-	39.835	72.000	-
Porkeris Bygdasavn	-	-	-	-
Fornminnisavnið á Mýri, Hovi	-	19.243	-	3.000
Tvøroyrar Bygdasavn	52.000	19.007	-	-
Skúvoyar bygdarsavn	-	-	-	-
Sands Bygdasavn	-	-	-	-
Skopunar Bygdasavn	-	-	-	-
Sandavágs Bygdasavn	-	-	-	-
Miðvágs Bygdasavn	-	-	-	13.500
Sørvágs Bygdasavn	36.000	-	-	-
Nólsoyar Bygdasavn	-	-	-	-
Vestmanna Bygdarsavn	-	-	-	-
Kollafjarðar Bygdasavn	-	-	-	-
Tórshavnar Býarsavn	84.000	-	-	-
Sjóvar Fornminnasavn	14.400	-	-	-
Eiðis Bygdasavn	-	-	-	4.374
Leirvíkar Bygdasavn	-	-	-	500
Gøtu Bygdasavn	-	122	-	1.394
Bygdasavnið "Forni"	-	2.221	14.362	-
Bygdasavnið í Nes kommunu	-	-	-	100
Norðoya Fornminnisavn	-	-	30.789	-
<b>Tilsamans</b>	<b>186.400</b>	<b>90.863</b>	<b>117.151</b>	<b>29.191</b>

Sambært roknskapunum hjá søvnunum fyri 2013 vóru útreiðslurnar hjá landskassastuðlaðum søvnum eftir løgtingsfíggarlógini til húsaleigu, veðhaldsrentur og avdrøg sum í talvuni niðanfyri:

Savn	Húsaleiga	Veðhaldsrentur	Avdrøg	Avskrivning av bygningum
Skálin við Skálá, Vági (listasavn)	-	-	-	-
Listasavnið á Sandi	-	-	-	-
Norðoya Listafelag	12.000	-	-	-
Sjósavnið á Argjum	-	-	-	-
Felagið Krígssavnið í Vágum	53.000	-	-	-
<b>Tilsamans</b>	<b>65.000</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Í sambandi við fyriskipan av hølum eiga lokalir ábyrgdarhavarar og veitarar at halda seg til leiðreglur hjá ICOM um hetta. Eftir leiðreglunum skal leiðsla savnsins tryggja, at savnið hevur hóskaði høli, har inniumhvørvið ger tað møguligt at røkja uppgávur og endamál savnsins.

Grundreglan í almennu stuðulsskipanini sambært lógaruppskotinum er, at rakstrarstuðulin úr landskassanum er grundaður á støddina á rakstrarstuðlinum frá øðrum veitarum til virkseimi hjá savninum. Víst verður annars til serligu viðmerkingarnar til § 12.

Ætlanin er, at tað í árligu lógtingsfíggarlógini verður sett eitt lágmark fyri tí stuðli, sum ikki er frá landinum. Roknað verður við, at hetta lágmark eftir eina skiftisskipan í 3 roknskaparár eftir at lógin kemur í gildi verður umleið 300.000 kr. fyri søvn við musealum virkseimi. Einki lágmark verður fyri landsgóðkend søvn við sjálvboðnum virkseimi, t.e. søvn, sum ikki útgjalda lönir omanfyri 100.000 kr., har lønarútreiðslurnar ganga til at hava savnið opið fyri almenninginum. Hetta skal skiljast soleiðis, at landið rindar í minsta lagi eins nógv og lokalu stuðulsveitararnir í rakstrarstuðli, um lønarútreiðslurnar eru minni enn 100.000 kr. og ganga til at halda savnið opið fyri almenninginum.

Eftir verandi skipan hevur stuðul eisini verður veittur til íløgur eftir somu skipan sum stuðul til rakstur. Í lógaruppskotinum verður skotið upp, at hetta verður broytt, sí pkt. 4.4.

#### **Menning**

Í lógaruppskotinum verður ásett, at landsstýrismaðurin setir eina museumsnevnd, sum skal ráðgeva um, hvussu museumsøkið skal mennast.

Ætlanin er, at henda nevnd, umframt at koma við uppskotum um menning, ger tilmæli í sambandi við góðkenning av søvnum og hevur eftirlit við virkseimi teirra. Tilmæli frá nevndini verða tikin við í metingum, tá góðkenning verður givin um stuðulsveiting ella frátøku av góðkenning um stuðulsveiting, sí annars pkt. 4.2.

Eisini er tað ætlanin, at museumsnevndin skal gera tilmæli í sambandi við raðfesting av játtan av stuðli úr serligari játtan á lógtingsfíggarlógini, sonevndum ræðisupphæddum ella puljum, til menning av museumsøkinum, serliga í sambandi við menningarátøk hjá landssøvnum og landsgóðkendum søvnum, men eisini í sambandi við útvegan av fastogn, verkum og lutum hjá nevndu søvnum, sí annars undir pkt. 4.4.

#### **1.9. Betri karmar fyri menning og tvørgangandi átøkum á savnsøkinum**

Ætlanin er at skipa ræðisupphæddir til menning av museumsøkinum við eini serligari stuðulsjáttan á lógtingsfíggarlógini. Inn í ræðisupphæddirnar ganga eisini upphæddir úr verandi stuðulsjáttanum, sum ikki hava verið nýttar til at stuðla vanligum rakstri. Endamálið er at skunda undir heildarhugsan og smidleika og at styrkja tvørgangandi átøk og menningarverkætlanir. Tað skal eisini bera til at fáa stuðul til serligar íløgur so sum útvegan av fastogn og keyp av mentanarsøguligum lutum, eins og tað higartil hevur borið til eftir bygdasavnslógini, og eisini til útvegan av listaverkum. Menningaruppgávurnar skulu fremjast í tøttum samstarvi millum søvnini. Ætlanin er, at bæði landssøvn og landsgóðkend søvn skulu kunna søkja um pening úr ræðisupphæddunum.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### 1.10. Ráðgevandi museumsnevnd

Higartil hevur eingin skipan verið at ráðgeva fyrisitingini í sambandi við tað museala virkseimið í landinum. Ynskiligt er, at ein tílík skipan verður skipað sum ein nevnd, sum skal innkallast at ráðgeva fyrisitingini hjá Søvnum Landsins í sambandi við viðgerð av umsóknum um landsgóðkenning, býti av ræðisupphæddum og málum um móguliga avtøku av søvnum.

Mett verður, at tað í eini tílíkari ráðgevingarskipan skal bera til at innkalla umboð fyri bæði høvuðssøvn, landsgóðkend søvn, kommunur og aðrar viðkomandi partar. Í lógini verður ásett, at landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um nevndina, harundir um, hvussu hon er samansett og hvørjar uppgávur og førleikar hon hevur.

#### 1.11. Áherðsla á atkomu hjá børnum og fólki við serligum tørvi

Í lógaruppskotinum verður áherðsla lögð á, at landssøvn og landsgóðkend søvn skulu veita best móguligar umstøður til fólk við serligum tørvi og at miðla til børn og ung.

Ásetingin um at veita best móguligar umstøður til fólk við serligum tørvi skal síggjast í sambandi við almenna politikk landsins á hesum øki. Ynskiligt er, at søvnini gerast betri atkomulig bæði gjøgnum innrætting í sambandi við nýbygging ella umbygging og gerð og miðlan av framsýningum.

Ætlanin er, at søvnini í landinum skulu hava ein virknan leiklut í at veita børnum bestu móguleikar fyri mentanarligari uppliving og læring. Børn skulu uppliva søvnini sum ein lið í teirra mentan, og hvørt einstakt savn eigur, við atliti at tess slagi, at meta og laga virkseimi sítt í mun til børn og ung. Stevnan at miðla til børn og ung merkir millum annað, at undirvísingartilfar og annað miðlandi tilfar, m.a. á internetinum, eisini er lagað til børn. Eisini kunnu skipast serligar avsláttarskipanir til børn og ung.

Ásetingarnar í lógaruppskotinum um hesi viðurskifti viðvíkja treytum fyri at móttaka landskassastuðul. Viðvíkjandi landssøvnum verður hildið, at tey fylgja landspolitikki á hesum øki.

#### 1.12. Ræðisupphæddir

Sambært lógaruppskotinum verður móguleiki veittur fyri serligari stuðulskipan hjá landssøvnum og landsgóðkendum søvnum, har endamálið er menning av virkseminum, harundir útvegan av fastogn, verkum og lutum. Í tí sambandi skulu gerast allýsingar av treytunum fyri at fáa serligan stuðul frá landinum, har tikið verður við, at talan skal vera um virkseimi, sum hevur serligan týdning fyri landið. Eitt nú vil dentur verða lagdur á serligar uppgávur, slag av samlingum, granskingarliga støðu og tjóðskaparligan og altjóða týdning.

Ætlanin er, at ein nevnd, sum landsstýrismaðurin setir, skal ráðgeva um menningarátøk og hvussu stuðulin skal bítast, sí undir pkt. 4.2.

Roknað eigur at verða við, at tað í sambandi við stuðulsskipanina skal setast av játtan til Søvnum Landsins til samsýningar í sambandi við nevndararbeiðið.

#### Stýri fyri mentanararv og náttúruarv

Tann museali parturin av savnsøkinum hevur higartil verið umsitin av Mentamálaráðnum og landsantikvarinum, sum eisini er stjóri á Føroya Fornminnissavni.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

1. januar 2011 vóru tey musealu søvnini undir Mentamálaráðnum, t.e. Føroya Fornminnissavn og Føroya Náttúrugripasavn, saman við Føroya Landsbókasavni og Føroya Landsskjalasavni lögð saman í stovnin Søvni Landsins, og landsstýrismaðurin ásetti, at stjórin fyri stovnin eisini røkti embætini sum landsantikvarur, landsbókavørður og landsskjalavørður.

Embætið sum landsantikvarur varð skipað við lögtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952. Í lógini var skipað, at antikvarurin var stjóri á Føroya Fornminnissavni.

Stuðulsjáttanir til søvn, sum ikki eru skipaðar við aðrari lóg enn lögtingsfíggarlógini, hava verið umsitnar av Mentamálaráðnum. Síðan stovnsetingina av Søvnum Landsins eru fleiri av hesum stuðulsjáttanum lagdar til nýggja stovnin at umsita.

Ætlanin er, at embætið sum landsantikvarur verður umskipað til fakligt eftirlit við fornminnum og friðaðum bygningum, og at uppgáurnar í sambandi við stuðulsumsiting og landsgóðkenning verða lagdar til Søvni Landsins. Ætlanin er, at hesar stýrisuppgávur verða røktar í samstarvi við tær museumsfakligu eindirnar í Søvnum Landsins og ráðgevandi museumsnevndina, sum er nevnd undir pkt. 4.2. Í lógaruppskotinum verður ásett, at landsstýrismaðurin ger nærri reglur um stýrisuppgáurnar hjá Søvnum Landsins í sambandi við lógina.

Ætlanin um at gera Søvni Landsins til eitt museumsstýri er millum annað grundað á eitt ynski um at styrkja fakligheitina í tænastrævingini til landsstýrismannin og umsitingina á økinum.

Søvni Landsins hava sum stýri fyri mentanararv og náttúruarv stýrisuppgávur á museala økinum, antikvariska økinum, bókasavnsøkinum og skjalasavnsøkinum. Yvirskipað er tað ætlanin, at Søvni Landsins sum stýri fyri tað museala økið, skal taka sær av hesum uppgávum:

- 1) Faklig ráðgeving til Mentamálaráðið og onnur aðalráð, harundir luttøka í gerð av lógaruppskotum og aðrari tænastræving til landsstýrismann.
- 2) Íverkseting av miðsavnaðum og yvirskipaðum menningartiltøkum, har endamálið er at fremja politisk mál á savnsøkinum og mentanararvsøkinum alment, t.d. talgilding av samlingunum, kanningar av arbeiði savnanna við børnum og ungum, atkomuligheit, avrikssáttmálum v.m.
- 3) Taka sær av fyrisingaruppgávum fyri Mentamálaráðið, harundir umsiting av museumslógini, fyrising av ræðisupphæddum og umsiting av lögtingsfíggarlógarjáttanum v.m.
- 4) Umsiting av miðsavnaðum skráum, harundir at fáa í lag yvirlit yvir samlingar hjá landssøvnum og landsgóðkendum søvnum.
- 5) Museumsfaklig samskipan og ráðgeving til landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi, harundir at útbyggja samstarvið millum søvnini tvørtur um slógini av søvnum og at skunda undir samskipan av innsavning, gransking og kanningum hjá søvnunum.

#### **Fíggarligar avleiðingar av lógaruppskotinum**

Mett verður, at tað í sambandi við ráðgevandi museumsnevnd, sbr. pkt. 4.2, má roknast við meirjáttan til Søvni Landsins upp á 100.000 kr.

Skipanin av Søvnum Landsins er grundað á álit um savnsbygnað frá 10. september 2009. Har var ætlanin um at skipa Søvni Landsins sum eitt stýri fyri mentanararv og náttúruarv lögð fram. Lagt



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

varð í álitinum upp til, at uppraðfestingar skuldu gerast í sambandi við hetta, men hesar eru ikki gjørdar enn. Neyðugt er tí at hava hesar uppraðfestingar í huga í sambandi við løgtingsfíggarlógarviðgerð í komandi árum.

Eisini skal roknast við, at tørvur verður á játtan til ræðisupphæddir til menning av museumsøkinum og stuðul til serlig átøk og íløgur hjá landssøvnum og landsgóðkendum søvnum í komandi árum.

Harumframt má roknast við, at meirjáttan skal veitast so hvørt sum landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi uppstiga virkseimið sítt til at verða landsgóðkend søvn við musealum virkseimi. Mett verður ikki, at hesin tørvur verður í skiftistíðini.

#### Hoyrdir myndugleikar, stovnar og feløg

Hesir myndugleikar, stovnar og feløg eru hoyrd í sambandi við lógaruppskotið:

Løgmannsskrivstovan, Fíggjarmálaráðið, Fiskimálaráðið, Vinnumálaráðið, Søvn Landsins, Jarðfeingi, Listasavn Føroya, Sunnbiar Sóknar Bygdasavn, Vágs Bygdasavn, Porkeris Bygdasavn, Fornminnisavnið á Mýri í Hovi, Tvøroyrar Bygdasavn, Skúvoyar bygdarsavn, Sands Bygdasavn, Skopunar Bygdasavn, Sandavágs Bygdasavn, Miðvágs Bygdasavn, Sørvágs Bygdasavn, Nólsoyar Bygdasavn, Vestmanna Bygdarsavn, Kollafjarðar Bygdasavn, Tórshavnar Býarsavn, Sjóvar Fornminnasavn, Eiðis Bygdasavn, Leirvíkar Bygdasavn, Gøtu Bygdasavn, Bygdasavnið "Forni" á Glyvrum, Bygdasavnið í Nes kommunu, Norðoya Fornminnasavn, Skálin við Skálá í Vági, Listasavnið á Sandi, Norðoya Listafelag, Sjósavnið á Argjum, Felagið Krígssavnið í Vágum, Føroya kommunufelag, Sumbiar Kommuna, Vágs kommuna, Porkeris kommuna, Hovs kommuna, Tvøroyrar kommuna, Skúvoyar kommuna, Sands kommuna, Skopunar kommuna, Vága kommuna, Sørvágs kommuna, Tórshavnar kommuna, Vestmanna kommuna, Sjóvar kommuna, Eiðis kommuna, Eysturkommuna, Runavíkar kommuna, Nes kommuna, Klaksvíkar kommuna.

#### Samanumtakandi yvirlit

	Fyri landið/lands-myndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar/felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar/búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei



MENTAMÁLARÁÐIÐ  
INNANHÝSIS

reglur					
Sosialar avleiðingar				Nei	





MENTAMÁLARÁÐIÐ

INNANHÝSIS

## Viðmerkingar til tær einstøku greinarnar

### Til kapittul 1. Endamál

#### *Til § 1*

##### Til stk. 1.

Ásetingin staðfestir yvirskipaða endamálið við lógini. Í ásetingini verður dentur lagdur á, at støðið undir musealum virksemi er hugsjónin um, at mentanararvur og náttúruarvur Føroya er fólksins ogn og týðandi liðir í arvi heimsins, sum tað er skylda okkara at varðveita til frama fyri nútíðar og framtíðar ættarlið. Hesin arvur er ein týðandi kelda til íblástur, læru og fragd og fremur virði, sum stimbra samfelagsligt samanhald og samleika.

Á hesum støði verður ásett, at endamálið við lógini er at stimbra musealt virksemi í Føroyum og tryggja, at søvn, sum virka eftir henni, hava ein virknan og viðkomandi leiklut í varðveitingini og stimbranini av mentanararvinum og náttúruarvinum.

##### Til stk. 2.

Ásetingin staðfestir, at lógin umfatar landssøvn og landsgóðkend søvn við musealum virksemi og landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi.

#### *Til § 2*

##### Til stk. 1

Ásetingin lýsir lóggávu og yvirskipaðu uppgávnar í musealum virksemi og skipar felags uppgávur savnanna í mun til ábyrgdarøki teirra. Hesar uppgávur fevna um innsavning av lutum og onnur sløg av skjalfesting, skráseting av lutum og varðveitingarvirðum uttan fyri musealu samlingarnar, varðveiting av lutum undir forsvarligum goymslumstøðum og við konservering. Mentanarsøgulig søvn granska m.a. í søguligum, fornfrøðiligum, fólkalívsfrøðiligum og antropologiskum evnum. Listasøvn granska m.a. í listasøgu, listhandverki, arkitekturi og designi. Náttúrusøgulig søvn granska m.a. í náttúruvísindaligum evnum sum djórafrøði, plantufrøði, jarðfrøði og jarðalisfrøði. Harumframt kunnu søvnini hava gransking innan konservering og miðlan. Saman við arbeiðinum við samlingunum hava søvnini til uppgávu at fremja gransking og miðlan við atliti at ábyrgdarøkinum gjøgnum framsýningar- og útgávuvirksemi.

Ásetingin er grundað á allýsing hjá altjóða museumsfelagsskapinum ICOM av hugtakinum “museum” ella “savn við musealum virksemi”, sbr. almennu viðmerkingarnar pkt. 2.1. Ásett verður, at tær 5 høvuðsuppgávnar í musealum virksemi, sum eru innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan, eru sínámillum samanknýttar. Hetta merkir, at gransking eigur at vera samanknýtt við og vera grundarlag fyri øðrum uppgávum hjá savninum, men eisini, at innsavning og varðveiting eiga at verða raðfest í mun til týðningin og granskingarlaga og miðlanarlaga menningarmøguleikan, sum ávikavist ein lutur, verk ella sýni hevur, bæði sæð úr heimligum og alheimsligum sjónarhorni. Endamálið við ásetingini um, at tær 5 høvuðsuppgávnar skulu fremjast bæði úr heimligum og alheimsligum sjónarhorni er at tryggja samanhang og útsýn.





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Endamálið við at gera vitan um mentanararv og náttúruarv Føroya tíðarbæra, atkomuliga og viðkomandi er at skapa grundarlag fyri einum upplýstum samfelag hjá verandi og komandi ættarliðum. Endamálið við at menna nýtslu og týdning av mentanarvi og náttúruarvi fyri borgaran og samfelagið er at skapa gróðrarlíkindi fyri tolsemi og trivnaði. Hetta verður gjørt við at tryggja mentanararv og náttúruarv til framtíðar nýtslu.

Viðmerkjast skal, at eisini aðrir stovnar, so sum skjalasøvn og bókasøvn, gjøgnum innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan virka fyri at tryggja og varðveita mentanar- og náttúruarv Føroya.

#### Til stk. 2

Í ásetingini verður uppgávan hjá landsgóðkendum søvnum við sjálvbodnum virkseimi lýst. Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi sbrt. lógaruppskotinum eru søvn, sum í høvuðsheitum virka á sjálvbodnum grundarlagi og ikki hava gransking. Endamálið við ásetingini um landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virkseimi er, at tey søvn, sum eru góðkend sum stuðulssøkjandi stovnar eftir galdandi bygdasavnslog, eisini kunnu søkja um stuðul eftir lógaruppskotinum, hóast tey ikki kunnu metast sum søvn við musealum virkseimi eftir leiðreglunum hjá ICOM. Talan er um smá søvn við mentanarsøguligum, náttúrusøguligum ella listasøguligum virkseimi, sum verður mettt at hava týdning fyri tað museala virkseimið í landinum.

#### Til stk. 3

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásetingin skipar skyldu savnanna at samstarva innan felags arbeidsøki fyri at tryggja best møguliga dygd og nýtslu av tilfeingi. Samstarvið millum søvnini fer fram innan innsavning, inn- og útlán av lutum eins og gjøgnum felags kanningar-, granskingar- og miðlanarverkætlanir. Samstarvsviðurskiftini kunnu bæði ganga upp á tvørs av teimum ymisku savnssløgunum og upp á tvørs av kommunumørkum.

Leggjast skal til merkis, at fleiri søvn, serliga landssøvn, harumframt hava samstarvsviðurskifti við søvn og aðrar musealar stovnar uttanlands.

#### Til stk. 4

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Sereyðkenni og serliga arbeidsøkið hjá teimum mentanarsøguligu søvnunum hevur ikki áður verið skipað í lóggávuni. Allýst verður, at tey mentanarsøguligu søvnini í innsavning, gransking og miðlan teirra skulu taka við bæði framhald og fjølbroytni í lívsumstøðunum hjá fólki og millum ymiskar mentanir.

#### Til stk. 5

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Sereyðkenni og serliga arbeidsøkið hjá teimum náttúrusøguligu søvnunum hevur ikki áður verið skipað í lógini. Allýst verður, at tey náttúrusøgulig søvnini skulu lýsa náttúruna, menningina í henni, nútíðar umhvørvið og samspælið við menniskjað.

#### Til stk. 6



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Sereyðkenni og serliga arbeidsøkið hjá listasøvnum hevur ikki verið skipað við lógtingslóg. Allýst verður, at listasøvn lýsa myndlistasøguna, áleikandi listarlig yvirbragd og fagurfrøðiliga og fatanarliga vav teirra.

## Til kapittul 2: Musealt virkseml hjá landinum

### Til § 3

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu, og ásetir, at landssøvn skulu stovna og halda umboðandi samlingar fyri alt landið, bæði viðvíkjandi mentanarsøgu, náttúrusøgu og list.

### Til § 4

#### Til stk. 1

Ásetingin er ein umorðing í mun til galdandi áseting í § 2, nr. 3 og 4, í lógtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952 um fornminnisavni. Í ásetingini verður staðfest, at Fornminnisavnið, sum er ein deild hjá Søvnum Landsins, er mentanarsøguliga savn landsins og høvuðssavn. Uppgávan hjá Fornminnisavninum er at stovna og halda umboðandi samlingar fyri mentan í Føroyum og samband hennara við aðrar mentanir. Ásetingin skal síggjast í sambandi við § 2, stk. 1, har áherðsla verður lögð á, at uppgávarnar verða loystar bæði úr heimligum og alheimsligum sjónarhorni. Vegna samlingar sínar, serligar førleikar og granskingarliga støðu hevur Fornminnisavnið eisini nakrar serligar uppgávur, sbr. stk. 2-5. Víst verður eisini til viðmerkingarnar til § 9.

#### Til stk. 2

Ásetingin er ein umorðing í mun til galdandi ásetingar í § 2, nr. 3, í lógtingslóg nr. 32 frá 2. mai 1952 um fornminnisavni. Ásetingin staðfestir, at Fornminnisavnið hjá Søvnum Landsins skal stovna og halda umboðandi samlingar av lutum, sum lýsa føroyska mentanarsøgu. Savnið fær lutir gjøgnum fornfrøðiligt virkseml, avhending til savnið av fundum og lutum og gjøgnum innsavning. Innsavningin fer serliga fram innan mentanarsøgu í nýggjari tíð. Við atlitum at vavinum av lutum innan fyri mentanarsøgu í nýggjari tíð má kravið um umboðandi samlingar í royndum tulkast sum eitt felags mál hjá Fornminnisavninum og teimum landsgóðkendu søvnunum innan mentanarsøgu. Ætlað verður, at arbeidsbýtið millum Fornminnisavnið og tey landsgóðkendu mentanarsøguligu søvnini fer fram í einum samstarvi millum Fornminnisavnið og viðkomandi savn, sbr. § 2, stk. 2.

#### Til stk. 3

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg um fornminnisavni. Ásetingin staðfestir, at Fornminnisavnið hjá Søvnum Landsins, grundað á samlingar tess og uppgávuna sum mentanarsøguligt høvuðssavn, hevur eina serliga skyldu til at sjónliggera og perspektivera samlingarnar við at luttaka í millumtjóða samstarvi.

#### Til stk. 4



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg um fornminnissavn. Ásetingin staðfestir serligu granskingarligu og miðlanarligu skyldur savnsins sum høvuðssavn. Miðlanarliga hevur Fornminnissavnið eina serliga skyldu til gjøgnum fastar framsýningar og skiftandi evnisframsýningar at upplýsa alment um føroyska mentanarsøgu frá elstu tíðum til dagin í dag.

#### Til stk 5

Ásetingin er ein umorðing í mun til galdandi ásetingar í § 2, nr. 1 og 2, í løgtingslóg um fornminnissavn og § 1, stk. 3, í løgtingslóg nr. 92 frá 21. desember 2004 um vernd av forn lutum í havinum. Ásetingin merkir, at Fornminnissavnið hjá Søvnum Landsins varðar av øllum fornfrøðiligum kanningum í Føroyum og føroyskum sjóki.

#### *Til § 5*

#### Til stk. 1

Ásetingin er ein umorðing í mun til galdandi áseting í § 2, pkt. a og b, í løgtingslóg nr. 26 frá 17. august 1955 um Føroya náttúrugripasavn. Í ásetingini verður staðfest, at Náttúrugripasavnið, sum er ein deild hjá Søvnum Landsins, er náttúrusøguliga savn landsins og høvuðssavn. Eisini verður staðfest, at jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi, sum upprunaliga lá hjá Føroya náttúrugripasavni, er náttúrusøguligt savn hjá landinum og høvuðssavn á sínum øki. Søvniini hava sum høvuðssøvn sum uppgávu at lýsa kunnleikan til jarðfrøði, jarðalísfrøði, dýr, plantur og annan vitnisburð, sum kann lýsa náttúruna frá upphavi til okkara tíð. Ásetingin ávirkar ikki staðseting savnanna í málsøkjabýti landsstýrismanna. Víst verður eisini til viðmerkingarnar til § 9.

#### Til stk. 2

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg um náttúrugripasavn. Ásetingin staðfestir, at Náttúrugripasavnið hjá Søvnum Landsins og jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi skulu stovna og halda umboðandi samlingar av lutum, sum lýsa føroyska náttúru. Ætlað verður, at arbeidsbýtið millum tey náttúrusøguligu høvuðssøvnini og landsgóðkend náttúrusøgulig søvn fer fram í einum samstarvi millum høvuðssøvnini og viðkomandi savn, sbr. § 2, stk. 3, í lógaruppskotinum.

#### Til stk. 3

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg um náttúrugripasavn. Ásetingin staðfestir, at Náttúrugripasavnið hjá Søvnum Landsins og jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi, grundað á samlingar teirra og uppgávuna sum náttúrusøgulig høvuðssøvn, hava eina serliga skyldu til at sjónliggera og perspektivera samlingarnar við at luttaka í millumtjóða samstarvi.

#### Til stk. 4

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg um náttúrugripasavn. Ásetingin staðfestir serligu granskingarligu og miðlanarligu skyldur savnanna sum høvuðssøvn. Miðlanarliga hava Náttúrugripasvnið hjá Søvnum Landsins og jarðfrøðiliga savnið hjá Jarðfeingi eina serliga skyldu til gjøgnum fastar framsýningar og skiftandi evnisframsýningar at upplýsa alment um føroyska náttúrusøgu frá elstu tíðum til dagin í dag.



MENTAMÁLARÁÐIÐ  
INNANHÝSIS

*Til § 6*

Til stk. 1

Ásetingin er nýggj, tí eingin løgtingslóg hefur higartil skipað hesi viðurskifti. Í ásetingini verður staðfest, at Listasavn Føroya er listasavn landsins og høvuðssavn. Uppgávan hjá listasavni landsins er at lýsa føroyska myndlist og myndlist, sum er viðkomandi fyri landið, í fortíð og nútíð. Vegna samlingar sínar, serligar førleikar og granskingarluga støðu hefur Listasavn Føroya eisini nakrar serligar uppgávur, sbr. stk. 2-4. Víst verður eisini til viðmerkingarnar til § 9.

Til stk. 2

Ásetingin er nýggj. Ásetingin staðfestir, at Listasavn Føroya sum høvuðssavn fyri myndlist skal stovna og halda eina umboðandi samling fyri føroyska myndlist. Í royndum skal hetta fara fram í einum samstarvi millum Listasavn Føroya og tey landsgóðkendu listasøvnini fyri at tryggja hóskandi tilfeingisnýtslu og sleppa undan uppbygging av líkum samlingum. Ætlað verður, at arbeiðsbýtið millum Listasavn Føroya og tey landsgóðkendu listasøvnini fer fram í einum samstarvi millum Listasavn Føroya og viðkomandi savn, sbr. § 2, stk. 3.

Til stk. 3

Ásetingin er nýggj. Ásetingin staðfestir, at Listasavn Føroya, grundað á samlingar tess og uppgávuna sum listasøguligt høvuðssavn, hefur eina serliga skyldu til at sjónliggera og perspektivera samlingarnar við at luttaka í millumtjóða samstarvi.

Til stk. 4

Ásetingin er nýggj. Ásetingin staðfestir serligu granskingarligu og miðlanarligu skyldur listasavnsins sum høvuðssavn. Miðlanarliga hefur Listasavn Føroya eina serliga skyldu til gjøgnum fastar framsýningar og skiftandi evnisframsýningar at upplýsa alment um føroyska listasøgu í fortíð og nútíð.

*Til § 7*

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásetingin staðfestir, at landssøvn hava skyldu til at luttaka í tí landsumfevnandi samstarvinum í sambandi við musealt virksemi. Ásett verður, at landsstýrismaðurin ger nærri reglur um, hvussu hetta samstarv skal fara fram. Av tí at hesar reglur viðvíkja landssøvnum og landsgóðkendum søvnum og ikki verða vendar mótvegis borgarum, verða tær gjørdar við rundskrivi.

*Til § 8*

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Higartil hefur eingin skipan verið fyri, hvussu landssøvn vraka gripir í samlingum sínum. Ein tálmandi vrakingarskipan fremur dygd í innsavningini og skal eisini síggjast í sambandi við, at samlingar savnanna eru uppbygdar yvir



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

mong ár, og at metingin av mentanarsøguligum, náttúrusøguligum ella listsøguligum virði kann skifta yvir tíð. Samlingarnar lýsa tí í sjálvum sær, hvat varð hildið at vera munandi varðveitingarvirði um tað mundið, tá innsavningin fór fram.

Samlingarnar hjá einum savni er teir lutir, sum eru útvegaðir til tær, tvs. eru keyptir av savninum, latnir savninum sum gáva ella fingnir gjøgnum innsavning ella útgrevstur.

Viðvíkjandi landssøvnum vil tað vera vanlig mannagongd, at lutir, sum innganga í samlingarnar, verða innskrivaðir í ognarlista, tvs. talmerktir og skrásettir, skjótast gjørligt eftir móttøku. Á náttúrusøguligum søvnum fer innskriving fram skjótast gjørligt eftir at lutirnir eru viðgjørdir mótstøðuførir.

Innsavning fer fram eftir leiðreglunum í kapittul 2 hjá ICOM, m.a. leiðregluna um uppruna og høviligt nærlagni, sum sigur, at áðrenn tikið verður ímóti einum luti ella slagi eigur alt at verða gjørt fyri at tryggja, at luturin ella slagið, sum verður boðið savninum sum keyp, gáva, lán, arvir ella umbýti, ikki er ólógliga útvegað. Høviligt nærlagni í sambandi við hetta eigur at fáa til vega alla søguna hjá lutinum, eftir at hann varð funnin ella framleiddur.

Lutir, sum enn ikki eru vorðnir talmerktir og skrásettir, eru ein partur av samlingum savnsins, tá avgerð er tikin um innliman, og lutirnir finnast í savnsins varðveitslu. Lutir, sum tað verður umhugsað at innlima í samlingarnar og finnast í savnsins varðveitslu sum liður í hesi tilgongd, verða mettir sum deponerað fæ og verða skrásettir sum annað deponerað fæ í samsvari við hetta, tvs. eru fevnd av trygdarreglum og tryggingum hjá savninum.

Høvuðsreglan er, at søvn við musealum virkseminum einans útvega sær verk og lutir fyri at innlima teir í samlingarnar. Har tað í sambandi við gávu ella keyp er talan um eina samlaða útvegan, sum lutvís umfatar lutir, sum savnið ynskir at innlima í samlingarnar, og lutvís lutir, sum ynski ikki er um at innlima, innganga teir síðst nevndu ikki í savnið, men verða straks avhendaðir, soleiðis at tað ikki verður talan um eina vraking úr samlingum savnsins.

Lutir, sum verða nýttir í sambandi við undirvísing ella sýning, og sum er fingin til vega til hetta endamál, verða ikki mettir sum partar av samlingunum. Tað sama er galdandi fyri sýningarmodell.

Hesar leiðreglur fyri, hvussu søvn við musealum virkseminum bera seg at við lutum, sum verða innlimaðir í samlingarnar, skulu eisini verða hildnar av landsgóðkendum søvnum, sum fáa stuðul eftir § 12 og § 16.

Ásetingarnar í § 8, § 11, stk. 1, nr. 10 og § 15, stk. 1, nr. 9, forða ikki fyri, at søvn kunnu gera kanningar av einum luti hóast avleiðingin er, at ein noyðist at oyðileggja hann fyri at kunna gera t.d. eina kolevni 14-kanning.

Í sambandi við útdeponeringar kunnu søvnini seta krøv um varðveitslutrygd eftir ítøkiligari meting. Útdeponeraðir lutir ella verk innganga framhaldandi í samlingar savnsins, og tað er ábyrgd savnsins, sum útdeponerar, at lutirnir verða goymdir undir tryggum umstøðum.

#### *Til § 9*

##### Til stk. 1

Ásetingin er umorðing í mun til § 3, stk. 1, í løgtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týðningi. Ásetingin um, at høvuðssøvn veita landsgóðkendum søvnum museumsfakliga vegleiðing, er grundað á, at landssøvnini hava umfatandi samlingar og fakligar



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

førleikar á viðkomandi økjum. Landsstýrismaðurin kann gera reglur um, hvussu umfatandi tann museumsfakliga vegleiðingin, sum høvuðssøvnini skulu veita teimum landsgóðkendu søvnunum, kann vera, og hvussu hon kann verða háttað. Tann museumsfakliga vegleiðingin umfatar t.d. trygdarspurningar, millumtjóða samstarv, fakligar spurningar viðvíkjandi lutum, t.e. innsavning, skráseting, varðveiting og miðlan av lutum.

#### Til stk. 2

Ásetingin er nýggj, og eingin áseting er um hetta í galdandi lóggávu. Ásetingin skipar, at høvuðssøvnini skulu hava serliga konserveringsfakliga ekspertisu ella samskipa tílka, og at tey varða av serligum konserveringsuppgávum fyri landsgóðkend søvn, tvs. umboða tey í sambandi við, at konserveringsuppgávan verður útint av øðrum. Landsstýrismaðurin kann gera nærri reglur um hetta.

#### Til stk. 3.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at útreiðslurnar til serligar konserveringsuppgávur verða hildnar av tí savninum, sum hevur lutin ella verkið í samlingum sínum.

### **Til kapittul 3: Landsgóðkend søvn við musealum virksemi**

#### *Til § 10*

#### Til stk. 1.

Ásetingin er umorðing av § 2 í bygdasavnslóginum. Sett verður sum treyt, at tað verður gjørd ein faklig meting av, um eitt savn lýkur treytirnar fyri at fáa landskassastuðul, sbr. ásetingarnar í § 11, harundir um ábyrgdarøkið longu er fevnt av ábyrgdarøkinum hjá einum øðrum savni, ið virkar eftir lóginum, og um ábyrgdarøkið hevur nøktandi fakliga tyngd fyri at kunna fáa sjálvstøðuga landsgóðkenning.

Tá ið ein faklig meting av savninum fyriliggur við tilmæli um landsgóðkenning, tekur landsstýrismaðurin støðu til, um tað í sambandi við fíggjarlógárgarbeiðið kann fáast til vega fíggjarligt grundarlag fyri landsgóðkenningini. Ásetingin er meira tálmandi enn tað, ið higartil hevur verið mannagongd, sum hevur verið, at søvn hava fingið góðkenning sum stuðulssøkjandi stovnur, um tey hava havt sum endamál at taka sær av musealum áhugamálum í einum lokaløki og játtan hevur verið tøk á lógtingsfíggjarlóginum. Tann tálmandi ásetingin tekur støði í, at talið av serliga mentanarsøguligum søvnum longu er stórt, og at stovnsetingin av fleiri nýggjum, smærri eindum ikki kann metast sum ein gagnlig menning á tí museala økinum.

#### Til stk. 2.

Ásetingin er nýggj. Ásett verður, at landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um landsgóðkenning, harundir um, hvussu landsgóðkend søvn halda samlingar, sum tey varða av vegna samfelagið í samsvari við altjóðatjóða ásetingar um musealt virksemi. Hetta merkir, at við í metingini um landsgóðkenning skulu atlit verða tikin til, um eitt stuðulssøkjandi savn verður mettt at kunna



## MENTAMÁLARÁÐIÐ INNANHÝSIS

lúka treytir fyri musealum virkseimi, sum eru ásettar í leiðreglum hjá altjóða museumsfelagsskapinum ICOM.

### Til stk. 3.

Um eitt savn hevur fingið landsgóðkenning, veitir landsstýrismaðurin tí stuðul til rakstur.

### Til stk. 4.

Ásetingin skal berast saman við § 24 í lógaruppskotinum. Ásetingin slær fast, at landsstýrismaðurin kann kalla aftur eina landsgóðkenning, um savnið ikki uppfyllir treytirnar, sum eru nevndar í § 11.

### Til stk. 5.

Ásetingin skipar, at um eitt landsgóðkent savn gevst við at uppfylla treytirnar fyri at vera landsgóðkent, og at landsgóðkenningin grundað á hetta verður afturtikin, sbr. stk. 3, skal landsstýrismaðurin eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitara savnsins gera av, hvussu áhugamál almenningsins í samlingunum skulu tryggjast. Orsøkin til uppskotið um hesa áseting er ynskið um at tryggja, at samlingar, sum eru stovnaðar, ríknar og varðveittar við almennum stuðli, varandi kunnu koma føroyska samfelagnum til góðar.

Uppskotið er eisini galdandi í teimum førum, har savnið og/ella høvuðsstuðulsveitari savnsins sjálvur sigur frá sær landsgóðkenningina.

### *Til § 11*

### Til stk. 1.

Ásetingin er umorðing av § 1 í lógtingslóg nr. 17 frá 9. mai 1972 um bygdasøvn við mentunarsøguligum týdningi. Talan er um eina røð av tillagingum og neyvlýsingum, sum eru nærri lýstar í sambandi við tær ítøkiligu ásetingarnar. Ásetingin lýsir, hvørjar treytir, sum í høvðusheitum eru av dygdarligum og fyrisitingarligum slag, søvn skulu uppfylla fyri at verða landsgóðkend sum ein ábyrgdarberandi liður í tí museala samstarvinum í landinum.

### Til stk. 1, nr. 1.

Ásetingin svarar til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginum. Ásetingin viðvíkur eigaraviðurskiftum savnsins. Ásett verður, at savnið skal vera kommunalt ella sjálveigandi ella átt av einum felag, hvørs endamál er savnsrakstur. Stuðul verður ikki veittur til samlingar í privatarari ogn ella til feløg v.m., sum hava handilsligt endamál. Ásetingin skipar harafturat, at landsstýrismaðurin kann krevja, at savnið fyrisitingarliga og fíggarliga er frábýtt øðrum stovnum v.m., soleiðis at tað kann tryggjast, at landskassastuðulin verður nýttur til musealt endamál.

### Til stk. 1, nr. 2.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 1 í bygdasavnslóginum. Ásetingin skipar, at ábyrgdarøki savnsins verður skipað við støði í eini fakligari meting, og at góðkenningin av





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Ábyrgdarøkinum og broytingar í ábyrgdarøkinum skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Góðkenningin av einum ábyrgdarøki skal tryggja samskipan og arbeiðsbýti millum søvnini við musealum virksemini. Góðkenningin av einum ábyrgdarøki er treytað av, at økið út frá eini fakligari meting hevur munandi týðning, og at tað framman undan ikki er røkt av landssøvnum ella landsgóðkendum søvnum ella við frimuni kann verða lagt til eitt av teimum. Endamálið við hesi neyv lýsing er at sleppa undan, at almennur peningur verður nýttur til stovnan av líkum samlingum. Ásetingin skipar harumframt, at broytingar í ábyrgdarøkjum savnanna skal góðkennast av landsstýrismanninum. Eitt ábyrgdarøki kann vera avmarkað bæði viðvíkjandi landafrøði og evni, t.d. at eitt savn avmarkar virkisøki sítt til Norðoyggjar ella føroyska fiskivinnu ella fiskivinnu í Norðoyggjum.

#### Til stk. 1, nr. 3.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginum. Ásetingin skipar, at viðtøkur savnsins skulu góðkennast av høvuðsstuðulsveitara tess, og at ábyrgdarøki savnsins skal framganga av viðtøkunum. Harvið verður tryggjað, at savnið hevur staðbundið festi og at ábyrgdarøki savnsins verður góðkent bæði av høvuðsstuðulsveitara og landsstýrismanninum, sbr. § 11, stk. 1, nr. 2. Ásett verður, at landið ikki er at rokna sum høvuðsstuðulsveitari hjá landsgóðkendum søvnum. Ætlanin við tí er, at landsgóðkent musealt virksemini skal hava lokala festing. Høvuðsstuðulsveitarar kunnu vera kommunur, feløg og onnur tílík, sum stuðla tí museala virkseminum í lokaløkinum.

#### Til stk. 1, nr. 4.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginum. Ásetingin skipar, at høvuðsstuðulsveitararnir, har landið sbrt. lógini ikki er at rokna sum høvuðsstuðulsveitari, skulu vera við í stýrinum. Endamálið við ásetingini er at tryggja teimum lokalu stuðulsveitarunum innlit í virksemini savnsins.

#### Til stk. 1, nr. 5.

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóg. Ásetingin staðfestir, at savnið skal hava eitt fíggarligt grundarlag, sum ger tað møguligt at halda eitt rímiligt støði, sbr. almennu viðmerkingarnar, pkt. 3.2. Ætlanin er, at tað í løgtingsfíggarlóginum verður sett eitt lágmark fyri stuðlinum, sum ikki er frá landinum, fyri á tann hátt at tryggja, at tað museala virksemini er á nóg høgum dygdarstøði. Við støði í verandi bygdasavnsvirksemini verður mettt, at hetta lágmark í byrjanini í minsta lagi eigur at vera 300.000 kr., tá útreiðslur til bygningarakstur eru frádrignar, og at upphæddin eigur at verða hækkað sum frá líður. Stuðulin, sum ikki er frá landinum, er grundarlag fyri útrokning av stuðli frá landinum. Til samanberingar kann nevast, at í Danmark varð í 1998 mettt, at lágmarkið fyri stuðli, sum ikki var frá statinum, í minsta lagi átti at vera 725.000 kr., men í 2001 varð lágmarkið hækkað til 1,2 mió. kr.

Skipað verður fyri eini skiftistíð upp á 3 roknskaparár fyri verandi søvn, har stuðulin, sum ikki er frá landinum, er omanfyri ásetta minstamarkið. Víst verður annars til § 12 og viðmerkingarnar í tí sambandi.





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### Til stk. 1, nr. 6.

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásetingin leggur dent á, at eitt savn skal hava eitt rímligt støði viðvíkjandi museumsfakligum førleika og hólsumstøðum. Støðið viðvíkjandi museumsfakligum førleika viðvíkur innsavning, skráseting, varðveiting, gransking og miðlan. Í hesum sambandi verður dentur eisini lagdur á tey tøkniligu viðurskiftini í mun til uppgávarnar, ið savnið skal taka sær av. Viðvíkjandi krøvunum til støðið í sambandi við høli, mugu hesi verða mett við atliti at m.a. goymsluviðurskiftum og trygdarviðurskiftum í hvørjum einstøkum føri. Annars verður víst til almennu viðmerkingarnar, pkt. 2.

#### Til stk. 1, nr. 7.

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Higartil hava eingi krøv verið sett til fakútbúgving hjá savnsleiðarum. Hetta er neyðugt at broyta fyri at halda eitt rímligt støði, sbr. stk. 1, nr. 6. Fakligu krøvini til leiðaran kunnu tó skifta nógv, tá hugsað verður um stødd stovnsins og viðurskiftini annars á honum. Skotið verður upp, at starvsfólk skulu hava fakliga útbúgving, sum samsvarar við høvuðsábyrgdarøki savnsins. Ein savnsleiðari hevur eina lyklastøðu, og tá ein leiðari skal setast, eigur stýrið sambært leiðreglunum hjá ICOM at geva teimum kunnleikum og førleikum gætur, sum eru neyðugir til tess at kunna røkja savnsleiðarastarvið til fulnar. Førleikakrøvini eiga at fevna um hóskaði intellektuell evni, fakliga vitan og álítandi etiska framferð. Sambært leiðreglunum hjá ICOM skulu starvsfólk setast við støði í tí sakkunnleika, sum krevst fyri at kunna loysa uppgávarnar á ábyrgdarøkinum. Hetta merkir, at savnið skal gera og virka eftir leiðreglum, sum tryggja, at samlingar tess, bæði varandi samlingar og fyribils samlingar, og tann tilhoyrandi skjalfestingin er hóskaði skrásett og atkomulig, og at tey verða latin komandi ættarliðum í so góðum og tryggum standi sum gjørligt við fyriliti fyri verandi vitan og tilfeingi. Eisini merkir hetta, at savnið eigur at hava neyvt eftirlit við støðuni hjá samlingunum fyri at kunna gera av, nær einum luti, slag ella eitt sýni tørvar konservering ella restaurering hjá einum skikkaðum konservatori, har tað týðningarmesta er at tryggja og styrkja lutin, slagið ella sýnið. Alt konsereveringsarbeiði eigur at vera skjalfest og vera so reversibult sum gjørligt, og allar broytingar eiga at vera lættar at kenna aftur frá tí upprunaliga lutinum, slagnum ella sýninum. Harumframt merkir hetta, at um nøkur áhugaósemja skuldi ment seg millum starvsfólk og savn, hava áhugamálini hjá savninum forrættindi. (ICOM pkt. 1.12; 1.14; 2.18; 2.24; 8.12).

#### Til stk. 1, nr. 8

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Í ásetingini verður dentur lagdur á, at eitt landsgóðkent savn hevur skyldu til at taka ímóti og fylgja vegleiðing frá einum høvuðssavni.

#### Til stk. 1, nr. 9.

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásetingin staðfestir, at landsgóðkend søvn hava skyldu til at luttaka í tí landsumfevnandi savnssamstarvinum.

#### Til stk. 1, nr. 10.

Ásetingin er nýggj. Hesi viðurskifti hava ikki áður verið skipað í savnslóggávu. Ásetingin skipar, at eitt landsgóðkent savn ikki má skilja lutir úr samlingunum til onnur enn landssøvn og onnur



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

landsgóðkend søvn, uttan so, at landsstýrismaðurin hevur givið serligt loyvi til tess. Víst verður annars til viðmerkingarnar til § 8.

#### Til stk. 1, nr. 11.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at landsgóðkend søvn hava skyldu til at boða frá í teimum miðsavnaðu skráunum, sum landið fyriskipar. Endamálið við hesum er, at støðug dagføring verður av skráunum.

#### Til stk. 1, nr. 12.

Ásetingin er nýggj í mun til bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, at tað skal vera almenn atgongd til landsgóðkend søvn til framman undan kunngjørdar tíðir.

#### Til stk. 1, nr. 13.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at søvnini skulu geva skúlanæmingum, sum vitja savnið sum liður í undirvísingini, atgongd uttan kostnað. Við skúlanæmingunum meinast næmingar í fólkkaskúla, frískúla, miðnámsskúla, tekniskum skúla, næmingum í eftirskúlum og næmingum undir hægri lestri. Harumframt skipar ásetingin, at savnið við atliti at virksemisøkinum skal fáa í lag serlig miðlanarátøk fyri børn, soleiðis at børnini kunnu fáa tær best møguligu mentanarligu upplivingarnar burtur úr savnsvitjanum.

#### Til stk. 1, nr. 14.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at søvnini skulu leggja seg eftir best møguligari fysiskari atkomuligheit, atkomuligari miðlan og atkomuligheit til at sansa og uppliva úrvaldar partar av samlingunum til fólk við serligum tørvi og at miðla til børn og ung.

#### Til stk. 1, nr. 15.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 3 í bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, at savnið á hvørjum ári sendir inn rakstrarætlan, roknskap og frágreiðing um virkseimi til høvðusstuðulsveitararnar og landsstýrismannin. Av tí at roknskapurin er grundarlag fyri útrokningini av landskassastuðlinum, og frágreiðingin gevur eina mynd av fyrisiting savnsins av ábyrgdarøkinum, er tað hósakiligt, at hetta tilfar bæði verður sent til høvðusstuðulsveitarar og til landsstýrismannin.

#### Til stk. 2.

Ásetingin er nýggj. Ætlanin við ásetingini er at hava møguleika fyri at seta nærri reglur fyri virkseimi savnanna.

### *Til § 12*

Ásetingin er nýggj. Ásetingin kemur í staðin fyri galdandi áseting í § 4 í bygdasavnslóginu. Eftir galdandi lóg veitir landið góðkendum bygdasøvnum í studningi 60% av rakstrarútreiðslunum. Upp í hesar verða roknaðar: “Samsýning til starvsfólk, keyp av gripum, røkt av fornminnum, hiti,



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

ljós, reingerð, innbúgv, leiga av hœli o.t. ella renta og avskrivning av bygningum, savnið hefur, tá tikið verður við, at landið letur 50% í studningi til keyp ella bygging av savnshúsum og til keyp av jarðføstum fornminnum og bygningum, ið kunnu góðtakast sum fornminni”.

Í uppskotinum verður skipað, at landsstýrismaðurin veitir landsgóðkendum søvnum við musealum virksesemi árligan stuðul til rakstur.

Stuðul verður ikki veittur eftir hesi grein til keyp ella bygging av savnshúsum og til keyp av jarðføstum fornminnum og bygningum, ið kunnu góðtakast sum fornminni eftir hesi lógargreinini. Í tí sambandi verður víst til § 19.

Stuðul verður heldur ikki veittur til húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg. Víst verður í tí sambandi til skiftisreglur til lógaruppskotið, sbr. § 27, stk. 2, og serligar viðmerkingar í tí sambandi.

Í ásetingini verður skipað, at stuðulin verður ásettur við støði i tí á lógtingsfíggarlógini avsettu játtan til endamálið. Ein fyritleyt fyri útgjaldi vil vera, at stuðulin, sum ikki kemur frá landinum, í minsta lagi er ein ávís upphædd. Henda upphæddin verður eisini ásett í árligu lógtingsfíggarlógini. Metingin av, um henda fyritleyt er fylgd, verður gjørd við støði í miðaltali fyri stuðul til rakstur, tó ikki húsaleigu, veðhaldsrentur og avdrøg, trý tey síðstu roknskaparárinu fyri at leggja upp fyri møguligum sveiggjum einstøk ár.

Lágmarkið fyri stuðlinum, sum ikki er frá landinum, verður ásett sum minstamark fyri stuðli frá landinum og inngongur sum beinleiðis ískoyti til savnið við inngjaldi í rakstrarroknskap savnsins. Landið letur soleiðis í minsta lagi eins nógv og høvudsstuðulsveitararnir í rakstrarstuðli, tá húsaleiguútreiðslur, veðhaldsrentur og avdrøg eru frároknað, hetta tó við fyritleytini í stk. 2, at játtan er tøk á lógtingsfíggarlógini.

Í ásetingini verður møguleiki veittur fyri, at landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um landskassastuðul til landsgóðkend søvn. Henda áseting er bæði galdandi fyri søvn, sum reka musealt virksesemi og smá søvn, sum reka virksesemi við mentanarsøguligum, náttúrusøguligum ella listasøguligum týdningi, t.e. landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksesemi.

Víst verður annars til almennu viðmerkingarnar til lógaruppskotið.

#### *Til § 13*

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 3 í bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, hvat skal henda við samlingunum hjá einum savni, um savnið gevst við virksesemi sínum. Í sambandi við, at virksemið steðgar, skulu fara fram samráðingar við høvudsstuðulsveitarar um samlingar savnsins fyri at taka avgerð um, í hvønn mun ognir savnsins skulu verða yvirtiknar av høvudsstuðulsveitaranum ella um einum myndugleika ella einum stovni, sum landsstýrismaðurin tilnevnir til hetta. Um annað er tilskilað í viðtøkum savnsins, skal hetta verða góðkent av landsstýrismanninum.

### **Til kapitl 4: Landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksesemi**

#### *Til § 14*

#### Til stk. 1.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

Ásetingin er umorðing av § 2 í bygdasavnslóginum. Ásetingin skipar, at smá søvn, ið reka mentanarsøguligt, náttúrusøguligt ella listasøguligt virksemi av týðningi fyri landið, kunnu fáa landsgóðkenning til stuðulsveiting. Sett verður sum treyt, at tað verður gjørd ein faklig meting av, um eitt savn lýkur treytirnar fyri at fáa landskassastuðul, sbr. ásetingarnar í § 15. Tá ið ein faklig meting av savninum fyriliggur við tilmæli um landsgóðkenning, tekur landsstýrismaðurin støðu til, um tað í sambandi við fíggjarlógáráðgjafið kann fáast til vega fíggjarligt grundarlag fyri landsgóðkenningini. Ásetingin er ikki meira tálmandi enn tað, ið higartil hevur verið mannagongd, sum hevur verið, at søvn hava fingið góðkenning sum stuðulssøkjandi stovnur, um tey hava havt sum endamál at taka sær av musealum áhugamálum í einum lokaløki og játtan hevur verið tøk á lögtingsfíggjarlóginum.

#### Til stk. 2.

Ásetingin er nýggj. Ásett verður, at landsstýrismaðurin ásetur nærri reglur um landsgóðkenning, harundir um, hvussu landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemi halda samlingar, sum tey varða av vegna samfelagið í samsvari við altjóða ásetingar um musealt virksemi. Hetta merkir, at við í metingini um landsgóðkenning skulu atlit verða tikin til, um eitt savn við sjálvbodnum virksemi verður mettt at kunna lúka treytir fyri at virka í tí landsumfevnandi savnssamstarvinum og harvið fylgja leiðreglunum hjá altjóða museumsfelagsskapinum ICOM.

#### Til stk. 3.

Um eitt savn hevur fingið landsgóðkenning, veitir landsstýrismaðurin tí stuðul til rakstur.

#### Til stk. 4.

Ásetingin skal berast saman við § 24 í lógaruppskotinum. Ásetingin slær fast, at landsstýrismaðurin kann kalla aftur eina landsgóðkenning, um savnið ikki uppfyllir treytirnar, sum eru nevndar í § 15.

#### Til stk. 5.

Ásetingin skipar, at um eitt landsgóðkent savn gevst við at uppfylla treytirnar fyri at vera landsgóðkent, og at landsgóðkenningin grundað á hetta verður afturtikin, sbr. stk. 3, skal landsstýrismaðurin eftir samráðing við høvuðsstuðulsveitara savnsins gera av, hvussu áhugamál almenningsins í samlingunum kunnu tryggjast. Orsøkin til uppskotið um hesa áseting er ynskið um at tryggja, at samlingar, sum eru stovnaðar, ríknar og varðveittar við almennum stuðli, varandi kunnu koma føroyska samfelagnum til góðar.

Uppskotið er eisini galdandi í teimum førum, har savnið og/ella høvuðsstuðulsveitari savnsins sjálvur sigur frá sær landsgóðkenningina.

### *Til § 15*

#### Til stk. 1.

Ásetingin er umorðing av § 1 í bygdasavnslóginum. Talan er um eina røð av tillagingum og neyv lýsingum, sum eru nærri lýstar í sambandi við tær ítøkiligum ásetingarnar. Ásetingin lýsir,



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

hvørjar treytir, sum í hvuðsheitum eru av dygdarligum og fyrisitingarligum slag, søvn við sjálvbodnum virksemini skulu uppfylla fyri at verða landsgóðkend.

#### Til stk. 1, nr. 1.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at savnið skal vera rikið sjálvboðið. Hetta merkir, at landskassastuðul verður ikki veittur til lønarútreiðslur, sum eitt landsgóðkent savn við sjálvbodnum virksemini hevur, tá lønarútreiðslur til at halda savnið opið fyri almenninginum eru frádrignar.

#### Til stk. 1, nr. 2.

Ásetingin er umorðing av § 1 í bygdasavnslóginum. Sambært viðmerkingunum til bygdasavnslóginu frá 1972 skuldi miðast eftir at hava eitt bygdasavn í hvørjari sýslu. Í royndum er hetta, sum frá er liðið, vordið til, at bygdasøvn hava fingið góðkenning sum stuðulssøkjandi stovnar, um tey hava avmarkað virkseminu innan fyri kommunumark. Ásetingin skipar, at virkseminu savnsins verður skipað við stóði í eini fakligari meting, og at góðkenningin av virkseminu og broytingar í tí skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Við virkseminu meinast, at savnið luttekur í tí landsumfevandi museala samstarvinum, men hevur ikki museala ábyrgd av viðkomandi evni ella landafrøðiliga øki. Góðkenningin av einum virkseminu skal tryggja samskipan og arbeidshvíti millum søvnini við sjálvbodnum virksemini. Ásetingin skipar, at broytingar í virkseminu savnanna skal góðkennast av landsstýrismanninum. Ætlanin við ásetingini er, at verandi bygdasavnsvirksemini kann halda fram, tó so, at treytir ikki verða settar um landafrøðiliga avmarking, og at søvnini við sjálvbodnum virksemini kunnu hava eitt virkseminu, sum bæði kann verða avmarkað viðvíkjandi landafrøði og evni, t.d. bygðarsavn í Porkeri ella savn fyri seinna heimsbardaga. Endamálið við ásetingini er, at søvn við sjálvbodnum virksemini við tíðini kunnu menna seg til at lúka krøvini, ið verða sett til landsgóðkend søvn við musealum virksemini, sbr. § 11.

#### Til stk. 1, nr. 3.

Ásetingin svarar til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginum. Ásetingin viðvíkur eigaraviðurskiftum savnsins. Stuðul verður ikki veittur til samlingar í privatari ogn ella til feløg v.m., sum hava handilsligt endamál. Ásetingin skipar harafturat, at landsstýrismaðurin kann krevja, at savnið fyrisitingarliga og fíggarliga er frábytt øðrum stovnum v.m., soleiðis at tað kann tryggjast, at landskassastuðulin ikki verður nýttur til endamál, sum eru óviðkomandi fyri tað museala virksemini.

#### Til stk. 1, nr. 4.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 1 í bygdasavnslóginum. Ásetingin skipar, at góðkenningin av virkseminu savnsins er treytað av, at annað landsgóðkent savn við sjálvbodnum virksemini ikki hevur sama virkseminu. Um eitt savn við musealum virksemini sbrt. § 10 er ella verður skipað í eini kommunu, skulu landsgóðkend søvn við sjálvbodnum virksemini, sum hava sama virkseminu, leggjast undir savnið við musealum virksemini, ið hevur landsgóðkenning sbrt. § 10.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### Til stk. 1, nr. 5.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, at viðtøkur savnsins skulu góðkennast av høvuðsstuðulsveitarum tess og at landið ikki verður roknað sum høvuðsstuðulsveitari. Harvið verður tryggjað, at savnið hevur staðbundið festi.

#### Til stk. 1, nr. 6.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 2 í bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, at høvuðsstuðulsveitararnir, har landið sbrt. lógini ikki er at rokna sum høvuðsstuðulsveitari, skulu vera við í stýrinum. Endamálið við ásetingini er at tryggja teimum lokalu stuðulsveitarunum innlit í virksemini savnsins.

#### Til stk. 1, nr. 7.

Ásetingin er nýggj. Í ásetingini verður dentur lagdur á, at eitt landsgóðkent savn hevur skyldu til at taka ímóti og fylgja vegleiðing frá einum høvuðssavni.

#### Til stk. 1, nr. 8.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin staðfestir, at landsgóðkend søvn hava skyldu til at luttaka í tí landsumfevnanandi samstarvinum.

#### Til stk. 1, nr. 9.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at eitt landsgóðkent savn ikki má skilja lutir úr samlingunum til onnur enn landssøvn og onnur landsgóðkend søvn, uttan so, at landsstýrismaðurin hevur givið serligt loyvi til tess. Víst verður annars til viðmerkingarnar til § 8.

#### Til stk. 1, nr. 10.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at landsgóðkend søvn hava skyldu til at boða frá í teimum miðsavnaðu skráunum, sum landið fyriskipar. Endamálið við hesum er, at støðug dagføring verður av skráunum.

#### Til stk. 1, nr. 11.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at søvnini skulu leggja seg eftir best møguligari fysiskari atkomuligheit, atkomuligari miðlan og atkomuligheit til at sansa og uppliva úrvaldar partar av samlingunum til fólk við serligum tørvi og at miðla til børn og ung.

#### Til stk. 1, nr. 12.

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 3 í bygdasavnslóginu. Ásetingin skipar, at savnið á hvørjum ári sendir inn rakstrarætlan, roknskap og frágreiðing um virkseimið til høvuðsstuðulsveitararnar og landsstýrismannin. Av tí at roknskapurin er grundarlag fyri útrokningini av landskassastuðlinum, og frágreiðingin gevur eina mynd av fyrisiting savnsins av ábyrgdarøkinum, er tað hósakiligt, at hetta tilfar bæði verður sent til høvuðsstuðulsveitarar og til landsstýrismannin.



## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### Til stk. 2.

Ásetingin er nýggj. Ætlanin við ásetingini er at hava møguleika fyri at seta nærri reglur fyri virksesemi savnanna.

#### *Til § 16*

Ásetingin er nýggj. Víst verður til viðmerkingarnar til § 12.

#### *Til § 17*

#### Til stk. 1

Ásetingin er umorðing í mun til galdandi áseting í § 3 í bygdasavnslóginum. Víst verður til § 11, stk. 1, nr. 3 og viðmerkingarnar í tí sambandi.

### **Til kapittul 5: Museumsnevnd**

#### *Til § 18*

Ásetingin er nýggj. Sambært lógaruppskotinum setir landsstýrismaðurin eina nevnd, sum skal ráðgeva til frama fyri menning av museumsøkinum. Landsstýrismaðurin fær eisini møguleika fyri at kunna áseta reglur í kunngerð um, hvussu nevndin er samansett og hvørjar uppgávur hon hevur.

Endamálið við uppskotinum er at skapa grundarlag fyri eini ráðgevingarskipan í sambandi við fyrisingina av lóginum.

Samansetingin av nevndini og uppgávur hennara í tí nýggju ráðgevingarskipanini verður ásett í kunngerð, soleiðis at møguleiki verður fyri at tillaga skipanina seinni og soleiðis at hon til einhvørja tíð endurspeglar tørvin, sum finst á museumsøkinum.

Kunngerðin vil hava ásetingar um tilnevning av limum í nevndina, sum skal ráðgeva um strategiska menning, tjóðskaparlig átaksøki, tilmæli um veitan av stuðli og meira serstøk museumsfaklig evni. Víst verður annars til almennu viðmerkingarnar, pkt. 4.2.

### **Til kapittul 6: Menning av museumsøkinum**

#### *Til § 19*

Ásetingin er nýggj. Uppskotið hevur við sær, at landsstýrismaðurin fær møguleika at stovna ræðisupphæddir, haðani stuðul kann verða veittur til menning av museumsøkinum, harundir til at ogra sær fastogn, verk og lutir.

Ætlanin er, at tað úr ræðisupphæddunum skal kunna veitast stuðul til nýmennandi tiltøk og til framtøk til menning av museumsøkinum, bæði fakliga, strukturelt og annað, sum fremja førleikamenning, professionalisering av søvnunum og hvussu tey taka sær av uppgávum sínum.

Ætlanin er eisini, at tað úr ræðisupphæddunum skal kunna veitast stuðul til keyp av fastogn, verkum og lutum. Ásetingin um hetta kemur í staðin fyri galdandi áseting í § 4, stk. 2, í





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

bygdasavnslóginu um stuðul til íløgur. Væntað verður, at tað kann veitast stuðul til menning á viðkomandi økjum sum t.d. miðlan, talgilding og varðveiting úr ræðisupphæddunum. Víst verður annars til almennu viðmerkingarnar, pkt. 4.1.

## Til kapittul 7: Serligar ásetingar

### *Til § 20*

Ásetingin er nýggj. Føroyar hava í 2008 tikið undir við UNESCO-sáttmálanum frá 14. november 1970 viðvíkjandi amboðum at forbjóða og forða ólógligum innflutningi, útflutningi og sølu av mentanarvirðum.

Sambært grein 7 í sáttmálanum skulu lond, sum hava tikið undir við honum, taka neyðug stig í heimligu lóggávuni til at forða, at søvn og líknandi stovnar ogna sær lutir, sum eru ólógliga útfluttir úr einum øðrum landi eftir at sáttmálin var settur í verk.

Ásetingin sipar til støðuna, har tað í einum ítøkiligum máli kann verða víst til ein sáttmála, sum bæði útflytaralandið og Føroyar hava tikið undir við.

Viðvíkjandi vanliga spurninginum um útveganir hjá søvnum av lutum, har forsøgan er ógreið, skal viðmerkjast, at landssøvn, landsgóðkend søvn og søvn við sjálvbodnum virksesemi eiga at vera varug við tær museumsetisku reglurnar, sum eru samtyktar av altjóða museumsfelagsskapinum ICOM. Í hesum reglum verður ásett, at “Eingin lutur og einki lívfrøðiligt slag eigur at verða innsavnað sum keyp, gáva, lán, arvir ella sum umbýti, uttan so at savnið er sannført um, at ognarrætturin hevur rættargildi. Skjalprógv um lógligan ognarskap í einum landi merkir ikki altíð tað sama sum rættargildur ognarrættur.”

## Til kapittul 8: Roknskapur og grannskoðan

Roknskapur og grannskoðan fer fram ásetingunum í lógtingslóg nr. 42 frá 4. mai 2009 um landsins játtanarskipan og kunngerðum í sambandi við hesa.

### *Til § 21*

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásett verður, at stuðul, sum verður veittur sbrt. lógini, skal fylgja reglunum fyri roknskaparhaldi landsins.

### *Til § 22*

Ásetingin er nýggj í mun til galdandi lóggávu. Ásetingin heimilar, at landsstýrismaðurin kann biðja um meira tilfar frá stuðulsmóttakarum til nýtslu hjá Landsgrannskoðanini í sambandi við neyvari roknskapargjøgnumgongd.

### *Til § 23*

Ásetingin er umorðing av galdandi áseting í § 4, stk. 3, í bygdasavnslóginu. Ásetingin gevur neyðuga heimild fyri, at landsstýrismaðurin í viðkomandi fíggjarári kann útgjalda stuðul sum forskot.





## MENTAMÁLARÁÐIÐ

### INNANHÝSIS

#### *Til § 24*

Ásetingin er nýggj. Ásetingin gevur neyðuga heimild til, at landsstýrismaðurin kann gera av, at givnar tilsøgnir kunnu fella burtur og at longu útgoldin stuðul skal afturrindast, um stuðulsmóttakarinn ikki lýkur treytirnar fyri stuðlinum ella ikki fremur tað væntaða virksemd. Í hesum sambandi verður m.a. miðað eftir, at ásetingin kann verða nýtt, um eitt landsgóðkent savn við musealum virksemd skúgvar til viks reglurnar um at fáa og varðveita stuðul eftir § 11 og § 19 ella um eitt savn við sjálvbodnum virksemd skúgvar til viks reglurnar um at fáa og varðveita stuðul eftir § 15 og § 19. Ein avgerð um afturtøku av tilsøgn ella afturgjalding av stuðli vil verða grundað á eitt fakligt tilmæli um hetta frá tí í § 18 nevndu museumsnevnd.

### **Til kapittul 9: Fyrisiting**

#### *Til § 25*

##### Til stk. 1.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at landsstýrismaðurin kann lata uppgávur og heimildir, sum í uppskotinum eru lagdar til landsstýrismannin, upp í hendur á einum stýri undir Mentamálaráðnum. Víst verður til almennu viðmerkingarnar um hetta, pkt. 5.

##### Til stk. 2.

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at landsstýrismaðurin kann áseta reglur um atgongd til at kæra museumsfakligar avgerðir. Við ásetingini verður sipað til avgerðir, sum eru tiknar við støði í fakligum metingum. Talan er um føri, har stýrið tekur eina avgerð í sambandi við stuðul til felagsuppgávur, útveganir við meira, sbr. § 19.

#### *Til § 26*

Ásetingin er nýggj. Ásetingin skipar, at landsstýrismaðurin skipar fyri miðsavnaðum skráum fyri mentanarsøgu, náttúrusøgu og list, sum søvnini hava skyldu til at boða frá, sbr. § 11, stk. 1, nr. 11 og § 15, stk. 1, nr. 10.

Innan mentanarsøgu er í lýtuni talan um miðsavnaða skrá, sum Kulturstyrelsen í Danmark bjóðar føroyskum søvnum ókeypiss.

Innan náttúrusøgu og list eru miðsavnaðar skráir ikki tøkar í lýtuni.

### **Til kapittul 10: Skiftisreglur og gildiskoma**

#### *Til § 27*

Í skiftisregluni verður lagt upp til eitt 3-ára skiftistíðarskeið frá ígildisseting av lógini viðvíkjandi broyting í stuðulsskipanini, har útgangsstøðið er roknskaparárið hjá verandi bygdasøvnum, sum er frá 1. januar til 31. desember í roknskaparárinum.



MENTAMÁLARÁÐIÐ  
INNANHÝSIS

*Til § 28*

Ásetingin skipar, nær lógin kemur í gildi, og hvørjar lógir samstundis fara úr gildi.